

วัสดุรู้เรื่องเล่าภูมิปัญญา

ศิลปะนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาประติมากรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2561 – 2562

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติให้
ศิลปนิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
ประติมากรรม

.....คณบดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการตรวจศิลปนิพนธ์

.....*กิตติ แสงแก้ว*.....

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติ แสงแก้ว)

.....*[Signature]*.....
(รองศาสตราจารย์อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์)

กรรมการ

.....*[Signature]*.....

กรรมการ

(อาจารย์มงคล เกิดวัน)

.....*[Signature]*.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ คอนประศรี)

กรรมการ

.....*[Signature]*.....

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชวาล อ่ำสมคิด)

.....*[Signature]*.....
(อาจารย์กฤษ งามสม)

กรรมการ

.....*[Signature]*.....

กรรมการ

(อาจารย์อคราส พรขจรกิจกุล)

.....*[Signature]*.....

กรรมการและเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนศล ตีร์จิเจริญ)

.....*[Signature]*.....

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์

(อาจารย์กฤษ งามสม)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณอาจารย์กฤษ งามสม ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในระหว่างการทำงานทั้งทางปฏิบัติและทางทฤษฎี สนับสนุนให้ความช่วยเหลือ คำชี้แจง คำแนะนำทั้งเนื้อหาและตัวงาน กระบวนการทำงานต่างๆ การติดตั้งอุปกรณ์ ตลอดจนให้แนวคิด จากคำวิจารณ์ คำติชม เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อให้ผลงานและศิลปนิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณอาจารย์สาขาวิชาประติมากรรมทุกท่านที่ให้คำแนะนำชี้แจงแนวทาง อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดวิชาความรู้ เพื่อนำมาพัฒนาศิลปนิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้ความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลด้านปฐมภูมิที่เป็นประโยชน์ต่อศิลปนิพนธ์เล่มนี้

ขอขอบคุณเพื่อน พี่และน้อง ที่ให้ความช่วยเหลือในระหว่างการทำผลงาน ติดตั้งคำแนะนำ และเป็นทีปรึกษา

ศิริรัตน์ ภาสุวรรณ

หัวข้อศิลปปะนิพนธ์	ชาติพันธุ์ คนไทยเชื้อสายเขมร
ชื่อ	นางสาวศิริรัตน์ ภาสุวรรณ
รหัสนักศึกษา	59020520
สาขาวิชา	ประติมากรรม
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2559 – 2562
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์กฤษ งามสม

บทคัดย่อ

การอพยพเข้ามาตั้งรกรากยังถิ่นไทยของชาวเขมรแต่อดีตนั้น ส่งผลให้เกิดขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ศิลปวัฒนธรรม อาชีพที่ได้รับการถ่ายทอดต่อกันมาเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีอาชีพเกษตรกร วิชาความรู้ในการตีทองรูปพรรณและทำเครื่องประดับติดตัวมา ข้าพเจ้าเกิดและโต ขึ้นที่จังหวัดสุรินทร์จึงได้รับอิทธิพลจากถิ่นที่อยู่ ครอบครัว คนรอบข้างและตนเองตั้งแต่จำความได้ มีการใช้ชีวิตที่ต่างจากคนเมือง เช่น วัฒนธรรม อาหารการกิน ภาษาเขมรที่ใช้พูดคุยสื่อสารเป็น หลัก ความเชื่อที่นับถือมาอย่างยาวนาน ศิลปะโบราณที่ปรากฏอยู่ตาม โบราณสถานเมืองต่างๆ สถาปัตยกรรม เครื่องเงินและลวดลายผ้า

ข้าพเจ้าสนใจในศิลปะโบราณ อย่างเทคนิค เอกลักษณ์ และลวดลาย จึงอยากนำเรื่องราว ดังกล่าวมาสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม เพื่อแสดงถึงความยิ่งใหญ่ของศิลปวัฒนธรรมโบราณ ของชาติพันธุ์ การดำเนินงานของข้าพเจ้า คือ รวบรวมข้อมูล จากแหล่งชนบทจริง หนังสือ สื่อ ออนไลน์ และพิพิธภัณฑ์

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญ (ต่อ)	ง
สารบัญภาพประกอบ.....	จ
สารบัญภาพประกอบ(ต่อ).....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ(ต่อ).....	ช
สารบัญภาพประกอบ(ต่อ).....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ชื่อโครงการ.....	1
1.2 ที่มาและความสำคัญของโครงการ.....	1
1.3 จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์.....	2
1.4 การตั้งสมมติฐาน จินตภาพ.....	2
1.5 ขอบเขตของโครงการ.....	2
1.6 แผนงานในการดำเนินงาน.....	2
1.7 สิ่งที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 พื้นฐานความคิดสร้างสรรค์.....	4
2.1 ศิลปะเขมรที่ปรากฏในจังหวัดสุรินทร์ที่ข้าพเจ้าสนใจ.....	4
2.1.1 ปราสาทศีขรภูมิ.....	4
2.1.2 ศิลปหัตถกรรมการทำเครื่องเงินลูกประคำและเครื่องประดับเงิน.....	11
2.2 ทฤษฎีทางศิลปกรรมและรูปแบบที่ให้อิทธิพลต่องานข้าพเจ้า.....	17
2.2.1 เรื่องเล่า(Storytelling).....	17
2.2.2 การหยิบยืม(Appropriation Art).....	18
2.2.3 Lighting sculpture.....	18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 ศิลปินที่มีอิทธิพลต่องานข้าพเจ้า.....	20
บทที่ 3 การสร้างสรรค์.....	23
3.1 การสร้างสรรค์ผลงานในอดีต.....	23
3.1.1 ผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2561.....	23
3.1.2 ผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2562.....	26
บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลงาน.....	29
4.1 การพัฒนาทางด้านความคิดและรูปแบบ.....	29
4.2 แนวคิดและการพัฒนาผลงานในโครงการทัศนศิลป์.....	33
4.2.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	34
4.2.1.1 อุปกรณ์สำหรับสร้างชิ้นงาน.....	34
4.2.1.2 อุปกรณ์สำหรับฐานการติดตั้งผลงาน.....	36
4.2.2 กระบวนการทำงาน.....	37
บทที่ 5 ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์.....	45
บทที่ 6 สรุปผลการสร้างสรรค์.....	53
บรรณานุกรม.....	54
ประวัติผู้เขียน.....	56

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 2.1 ปราสาทศิขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์.....	4
ภาพที่ 2.2 ปรากฏ์ประธานปราสาทศิขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์.....	5
ภาพที่ 2.3 ทับหลังศิวนาฏราช	6
ภาพที่ 2.4 นางอัปสรและทวารบาลเป็นผู้ปกป้องรักษาประตูชั้นกุมกระบอง.....	7
ภาพที่ 2.5 นางอัปสรทั้งสองด้านประตูฝั่งด้านหน้า	7
ภาพที่ 2.6 แผนผังปราสาทศิขรภูมิ อ.ศิขรภูมิ จ.สุรินทร์.....	9
ภาพที่ 2.7 องค์ประกอบสถาปัตยกรรมปราสาท.....	10
ภาพที่ 2.8 ลวดลายประจำ 1.ลายกลีบบัว 2.ลายเม็คมะยม 3.ลายดอกพิกุล 4.ลายร่างแห 5.ลายจาร	12
ภาพที่ 2.9 รูปทรงประจำ 1.ทรงกลม 2.ทรงเหลี่ยมเพชร 3.ทรงตะ โพนใหญ่ 4.ทรงสูงเงินใหญ่ 5.ทรงไข่มุกดา 6.ทรงเมงดาใหญ่ 7.ทรงเมงดาตัวผู้.....	13
ภาพที่ 2.10 สร้อยคอลูกประคำเงินและต่างหูลูกประคำเงิน.....	14
ภาพที่ 2.11 ประคำเงินลายรังผึ้งและลายดอกมะลิ.....	14
ภาพที่ 2.12 ประคำเงินลายตั้ง โอ้สามชั้นและลายดอกทานตะวัน.....	15
ภาพที่ 2.13 ประคำเงินลายดอกขจรและลายระวิง.....	15
ภาพที่ 2.14 ประคำเงินลายดอกบัวและลายรำหอก.....	15
ภาพที่ 2.15 ประคำเงินลายไข่มุกดาและลายดอกบัวสามชั้น.....	16
ภาพที่ 2.16 ผลงาน : 2562++.....	17
ภาพที่ 2.17 Ai Weiwei, ราชวงศ์อัน โกศพร้อม โลโก้ Coca-Cola, 1993.....	18
ภาพที่ 2.18 ผลงาน cosmology of life, 2013.....	19
ภาพที่ 2.19 มงกุฎ (MONGKUT) (2015).....	20
ภาพที่ 2.20 Aftermath ผลงานจิตรกรรมบนผนังปูนในสไตล์ศิลปะร่วมสมัย.....	21
ภาพที่ 2.21 นิทรรศการ“เรื่องราวนาวิน” ที่ดิซี คอลเลคชั่น.....	22
ภาพที่ 2.22 ผลงาน “ที่นี่ไม่มีเสียง” (2536) ประติมากรรมทรงสถาปัตยกรรมที่ประกอบ จากขวดยาโบราณในนิทรรศการ“เรื่องราวนาวิน” ที่ดิซี คอลเลคชั่น.....	22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 3.1 หน่อไม้แกะสลักกับและปลาช่อนดอง.....	23
ภาพที่ 3.2 แมลงหน่อไม้แผ่นดินตากแห้ง	24
ภาพที่ 3.3 แมลงหน่อไม้แผ่นดินตากแห้ง.....	25
ภาพที่ 3.4 การติดตั้งผลงานชุด“สัตว์ท้องถิ่น”โดยสมบูรณ์.....	25
ภาพที่ 3.5 รั้งมดแดงและมดแดง.....	26
ภาพที่ 3.6 รั้งผึ้งและผึ้ง.....	26
ภาพที่ 3.7 จอมปลวกและการติดตั้งงาน โดยสมบูรณ์.....	27
ภาพที่ 3.8 ศิราภรณ์นางอัปสรด้านหน้า.....	27
ภาพที่ 3.9 ศิราภรณ์นางอัปสรด้านหลัง.....	28
ภาพที่ 4.1 ผลงานชุด “สัตว์หน่อไม้ดอง”	29
ภาพที่ 4.2 ผลงานชุด “สัตว์ท้องถิ่น”	30
ภาพที่ 4.3 ภาพมุมบนของผลงานชุด “สัตว์ท้องถิ่น”	30
ภาพที่ 4.4 ผลงานชุด “ที่อยู่อาศัย”	31
ภาพที่ 4.5 แม่เป็บบนรั้งมดแดงของผลงานชุด “ที่อยู่อาศัย”	31
ภาพที่ 4.6 ผลงานชุด “ศิราภรณ์หน่อไม้”	32
ภาพที่ 4.7 ผลงานชุด “ลวดลายภูมิปัญญา” แบบไม่เปิดไฟ.....	33
ภาพที่ 4.8 ผลงานชุด “ลวดลายภูมิปัญญา” แบบเปิดไฟ.....	33
ภาพที่ 4.9 ผลงานชุด “ปราสาทประจำ”	34
ภาพที่ 4.10 หน่อไม้แผ่นดินตากแห้ง วัสดุหลักสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	34
ภาพที่ 4.11 ลวดเส้นเส้น ใช้ขึ้นโครงสร้างในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	35
ภาพที่ 4.12 กาวร้อนใช้ติดผลงานและกรรไกรใช้ตัดวัสดุเพื่อประกอบสร้างผลงาน.....	35
ภาพที่ 4.13 ลวดอลูมิเนียม.....	35
ภาพที่ 4.14 กระดาษชานอ้อย.....	35
ภาพที่ 4.15 หัวแร้ง อแดปเตอร์ตัวผู้และตัวเมียขนาดเล็ก	36
ภาพที่ 4.16 ตะกั่วและบัดกรี.....	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

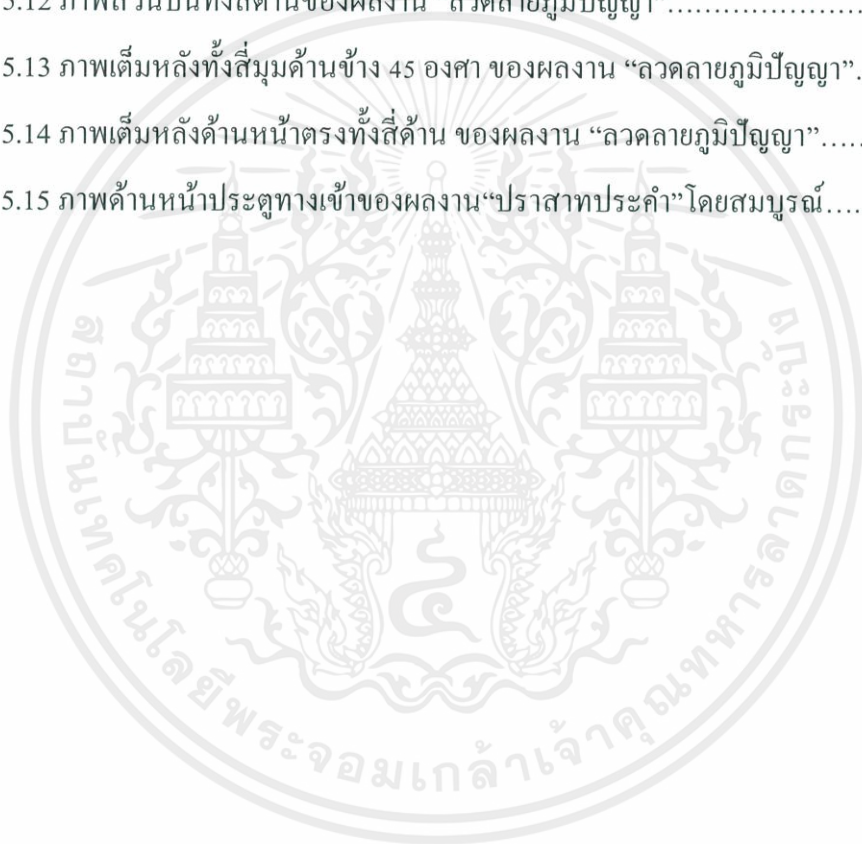
สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 4.17 ไฟ LEDแบบเส้นอลูมิเนียมและคัตเตอร์.....	36
ภาพที่ 4.18 เทปกาวสองหน้าแบบหนาสีดำและรางซ่อนสายไฟ.....	37
ภาพที่ 4.19 น้ำยาประสานอคริลิกและแผ่นอคริลิกสีขาว	37
ภาพที่ 4.20 Light box ติดตั้งไป LED และครอบแก้วใส.....	37
ภาพที่ 4.21 แบบร่างลวดลายประจำของผลงาน “ลวดลายภูมิปัญญา”.....	38
ภาพที่ 4.22 ภาพตัวอย่างผลงาน รูปแบบ รูปทรง และลวดลายของผลงานที่สมบูรณ์ ผลงาน“ลวดลายภูมิปัญญา”.....	38
ภาพที่ 4.23 ผลงาน“ลวดลายภูมิปัญญา”.....	39
ภาพที่ 4.24 ผลงาน“ลวดลายภูมิปัญญา”.....	39
ภาพที่ 4.25 แบบร่างผลงาน“ปราสาทประจำ”.....	40
ภาพที่ 4.26 กระดาษขานอ้อยประกอบเข้ามุม.....	40
ภาพที่ 4.27 กระดาษขานอ้อยประกอบ โครงสร้างชั้นแรกและฐานของมุมด้านข้าง.....	41
ภาพที่ 4.28 กระดาษขานอ้อยประกอบ โครงสร้างชั้นแรกและฐานด้านหลัง.....	41
ภาพที่ 4.29 กระดาษขานอ้อยประกอบ โครงสร้างชั้นแรกและฐานด้านหน้าพร้อมติดหน่อไม้..	42
ภาพที่ 4.30 โครงสร้างชั้นแรกและฐานด้านหน้าพร้อมติดหน่อไม้.....	42
ภาพที่ 4.31 โครงสร้างทุกชั้นและฐานด้านหน้า พร้อมติดหน่อไม้แบบไม่สมบูรณ์.....	43
ภาพที่ 4.32 ผลงานชั้น 2-4 พร้อมติดหน่อไม้และลวดลายแบบสมบูรณ์.....	43
ภาพที่ 4.33 ผลงานที่ประกอบสร้าง โดยสมบูรณ์.....	43
ภาพที่ 4.34 ผลงาน“ปราสาทประจำ”แบบติดตั้ง โดยสมบูรณ์.....	44
ภาพที่ 5.1 ลายดอกบัวสามชั้น ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.7 เซนติเมตร.....	45
ภาพที่ 5.2 ลายดอกทานตะวัน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 เซนติเมตร.....	45
ภาพที่ 5.3 ลายระวีง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 เซนติเมตร.....	46
ภาพที่ 5.4 ลายตั้งโอ้ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.7 เซนติเมตร.....	46
ภาพที่ 5.5 ลายดอกขจร ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 เซนติเมตร.....	46
ภาพที่ 5.6 ลายตั้งโอ้3ชั้น ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.7 เซนติเมตร.....	47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 5.7 ลายรังผึ้ง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.7 เซนติเมตร.....	47
ภาพที่ 5.8 ลายดอกมะลิ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 เซนติเมตร.....	47
ภาพที่ 5.9 ลายดอกบัว ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 เซนติเมตร.....	48
ภาพที่ 5.10 ผลงาน“ลวดลายภูมิปัญญา”โดยสมบูรณ์.....	48
ภาพที่ 5.11 ภาพมุมบนของผลงาน “ลวดลายภูมิปัญญา”.....	49
ภาพที่ 5.12 ภาพส่วนบนทั้งสี่ด้านของผลงาน “ลวดลายภูมิปัญญา”.....	49
ภาพที่ 5.13 ภาพเต็มหลังทั้งสี่มุมด้านข้าง 45 องศา ของผลงาน “ลวดลายภูมิปัญญา”.....	50
ภาพที่ 5.14 ภาพเต็มหลังด้านหน้าตรงทั้งสี่ด้าน ของผลงาน “ลวดลายภูมิปัญญา”.....	51
ภาพที่ 5.15 ภาพด้านหน้าประตูทางเข้าของผลงาน“ปราสาทประจำ”โดยสมบูรณ์.....	52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ชื่อโครงการ วัสดุรู้เรื่องเล่าภูมิปัญญา

1.2 ที่มาและความสำคัญของโครงการ

กลุ่มชาติพันธุ์ไทยเชื้อสายเขมร เป็นกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มหนึ่งในประเทศไทย ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง หรือ อีสานใต้ ที่อพยพมาจากประเทศกัมพูชามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่ จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์และศรีสะเกษ มีขนบธรรมเนียมเดียวกันพูดภาษาเดียวกัน วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าไหมแบบโบราณ มีพิธีกรรมความเชื่อมาอย่างช้านาน การคล้องช้างป่า มีอาหารการกินจะต่างจากคนเมือง คนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร ช่างทอ และช่างตีเงินลูกประจำ ตามแต่ละท้องถิ่น งานแกะสลักงาช้าง ซึ่งวัฒนธรรมเขมรได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันกับชาวไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จึงทำให้เกิดวัฒนธรรมที่ผสมผสาน แต่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์อยู่

ข้าพเจ้าเกิดและโตขึ้นที่จังหวัดสุรินทร์ ข้าพเจ้าเป็นหนึ่งในกลุ่มชาติพันธุ์คนหนึ่ง ซึ่งได้รับอิทธิพลหลายด้านจากครอบครัวและสังคมรอบตัว ข้าพเจ้าเกิดความสนใจในศิลปะโบราณจากอาชีพช่างฝีมืออันเป็นเอกลักษณ์หนึ่งของกลุ่มชาติพันธุ์ ปัจจุบันอาชีพการทำเครื่องเงินยังคงอยู่และได้รับการสืบทอดมาตลอด แต่ช่างฝีมือมีไม่มากเหมือนแต่ก่อน เนื่องจากช่างฝีมือที่ได้รับการถ่ายทอดต้องเป็นคนที่เกิดและโตขึ้นจังหวัดสุรินทร์เท่านั้น ความยากและความน่าสนใจของเครื่องเงินโบราณอยู่ที่ลวดลายที่มีความละเอียดลออสูงและมีขนาดเล็ก บ่งบอกความเป็นอัตลักษณ์ของผู้สร้างตามยุคสมัย เมื่อเวลาผ่านไปลวดลายจากอดีตสู่ปัจจุบันย่อมมีการเปลี่ยนแปลง แต่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์อยู่

จากข้อมูลความสำคัญที่ข้าพเจ้านำเสนอข้างต้น ข้าพเจ้าจึงนำข้อมูลมาปรับใช้ด้วยการนำเทคนิครูปแบบ ลวดลายเฉพาะของศิลปะโบราณ นำเสนอผ่านตัววัสดุอย่างละเอียดเช่นเดียวกับงานของช่างฝีมือ เพื่อแสดงถึงอัตลักษณ์ของคนตามยุคสมัย

1.3 จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์

1. เพื่อนำเสนอเรื่องราวความเป็นมา วิถีชีวิต เอกลักษณะภูมิปัญญาชาวบ้าน ศิลปะโบราณ อาชีพที่สืบทอดจากอดีตถึงปัจจุบันของชาติพันธุ์ที่มาจากบุคคล สถานที่ เรื่องเล่าจากชาวบ้าน และหนังสือ
2. เพื่อนำเสนอเรื่องราวผ่านแนวความคิดสร้างสรรค์ ให้เห็นถึงความสำคัญของความงามและเทคนิคในรูปแบบประติมากรรม กระบวนการทำงาน และความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของผลงานที่สร้างสรรค์
3. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่ทำทหายความสามารถ และหาความเป็นไปได้ที่แปลกใหม่จากวิธีการเดิมในการสร้างสรรค์ผลงาน และพัฒนาศักยภาพผลงานของตนเอง

1.4 การตั้งสมมติฐาน จินตภาพ

1. แสดงถึงอัตลักษณ์ของผลงานผ่านวัสดุ
2. เกิดความงามจากวัสดุพื้นถิ่นสู่สิ่งล้ำค่า
3. การสร้างสรรค์ผลงานให้สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์

1.5 ขอบเขตของโครงการ

1.ขอบเขตด้านรูปแบบ

- 1.1 สร้างประติมากรรมด้วยวัสดุธรรมชาติ
- 1.2 รูปแบบงานมีความความละเอียดและประณีต
- 1.3 รูปทรงและลวดลายของผลงานประติมากรรมอ้างอิงตามรูปแบบจริง

2.ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 1.1 นำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาบ้าน ได้แก่ ลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์และเทคนิควิธีการสร้างชิ้นงานจากช่างฝีมือ
- 1.2 นำเสนอเนื้อหาด้านประวัติศาสตร์ที่สัมพันธ์กับข้อมูลด้านปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์และลงพื้นที่หาข้อเพื่อการวิจัย

1.6 แผนงานในการดำเนินงาน

1. ตั้งหัวข้อศิลปนิพนธ์จากเรื่องที่สนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. หาข้อมูลจากหนังสือ พิพิธภัณฑ์ ออนไลน์ แหล่งชุมชน
3. ตั้งข้อสงสัย หาประเด็นศึกษาและรวบรวมข้อมูลในการสร้างผลงาน
4. เขียนแบบร่างและวางแผนการสร้างผลงาน
5. สร้าง โครงสร้างผลงานจากแบบร่างและลงมือปฏิบัติงานให้สมบูรณ์
6. ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

1.7 สิ่งที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกิดความเข้าใจในงานศิลปะรูปแบบประติมากรรม
2. เกิดผลงานประติมากรรมในรูปแบบเดียวกับเทคนิคของช่างฝีมือโบราณ
3. เกิดความเข้าใจในการนำวัสดุและเนื้อหาสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

พื้นฐานความคิดสร้างสรรค์

อัตลักษณ์ภูมิปัญญาชาวบ้านของคนไทยเชื้อสายเขมรหรืออีสานตอนล่างของประเทศไทย ที่ข้าพเจ้านำมาวิจัยในศิลปนิพนธ์เล่มนี้ เกิดจากความสนใจศิลปะโบราณของเขมรดินไทย ได้แก่ ศิลปหัตถกรรมเครื่องเงินลูกประคำและสถาปัตยกรรมปราสาทศิขรภูมิในจังหวัดสุรินทร์ คนในชุมชนยึดการทำเครื่องเงินลูกประคำเป็นอาชีพ จนถือเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตคนในท้องถิ่น เครื่องเงินลูกประคำมีเอกลักษณ์เฉพาะที่สวยงามคือลวดลายไม่เหมือนที่อื่นและมีความละเอียดสูง ศิลปะโบราณได้ถูกถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน การทำเครื่องเงินลูกประคำของกลุ่มชาวบ้านในท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ได้รับความนิยมมาก แต่ถูกปรับเปลี่ยนรูปแบบให้ทันสมัย แต่ยังคงความเป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่นชาวบ้านอยู่ เนื่องจากกระบวนการผลิตเครื่องเงินค่อนข้างละเอียดอ่อนมากต้องใช้ความอดทนสูง ทำให้ช่างฝีมือเหลือน้อยลง สถาปัตยกรรมปราสาทหินศิขรภูมิในจังหวัดสุรินทร์ เป็นสถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นตามรูปแบบศิลปกรรมเขมรโบราณ ตรงกับศิลปะสมัยปาปวนต่อเนื่องถึงนครวัด เพื่อเป็นศาสนสถาน ปัจจุบันปราสาทศิขรภูมิได้ถูกอนุรักษ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวและชาวอำเภอศีขรภูมิยังคงสืบสานประเพณีการฉลองปราสาทศิขรภูมิอย่างต่อเนื่องในทุกปี จากที่กล่าวมา ข้าพเจ้าเห็นว่าศิลปะดังกล่าวนี้ควรค่าแก่การอนุรักษ์เพื่อให้ผู้ชมงานเข้าใจถึงความรุ่งเรืองในอดีต ดังนี้

2.1 ศิลปะเขมรที่ปรากฏในจังหวัดสุรินทร์ที่ข้าพเจ้าสนใจ

2.1.1 ปราสาทศิขรภูมิ

ภาพที่ 2.1 ปราสาทศิขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์(TheTripPacker, 2556)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปราสาทศิขรภูมิ ตั้งอยู่บ้านปราสาท ตำบลระแงง จังหวัดสุรินทร์ เป็นปราสาทในวัฒนธรรมขอม ที่พบในดินแดนไทยในปัจจุบัน ดินแดนเหล่านี้ครั้งหนึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรขอมในช่วงพุทธศตวรรษที่ 16 – 17 ยุคที่การปกครองของขอมเรืองอำนาจ ซึ่งได้มีการขยายอำนาจมาจนถึงบริเวณภาคอีสาน โดยเฉพาะเขตอีสานใต้ และเป็นช่วงเวลาที่ตรงกับศิลปะขอมแบบคลัง-บาปวน และแบบนครวัด มีระเบียบแบบแผนเดียวกับปราสาทในกัมพูชา สมัยเมืองพระนคร และเป็นศาสนสถานขนาดใหญ่ที่จัดเป็นศาสนสถานประจำเมือง

ภาพที่ 2.2 ปราสาทประธานปราสาทศิขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์(banbantour, 2560)

ปราสาทประธาน มีความสูงประมาณ 32 เมตร มีแผนผังรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสเพิ่มมุม องค์ปราสาทไม่มีมุข มีประตูทางเข้าเพียงด้านเดียว คือทางด้านทิศตะวันออก ทับหลังเหนือกรอบประตูทางเข้าเป็นจำหลักภาพศิวนาฏราชบนแท่น มีหงส์แบก 3 ตัว อยู่เหนือเศียรเกียรติมุขซึ่งใช้มือจับทำสิงห์ข้างละตัว ชูท่อนทวงมาลัยแยกเป็นวงโค้งออกไปทั้งสองข้าง ท่อนทวงมาลัยสลักเป็นลายใบไม้เป็นวงโค้ง 3 วงลดหลั่นกัน ภายในวงโค้งแกะสลักเป็นเทพนรสิงห์ รูปฤๅษี และ รูปหงส์ ได้ท่อนทวงมาลัยทำลายใบไม้ม้วนเป็นวงโค้งรูปไข่ ภายในวงโค้งแกะสลักเป็นเทพนรสิงห์ มีภาพพระกณศ พระพรหม พระวิษณุ และนางบรรพดี (พระอุมา) อยู่ด้านล่าง ส่วนเสาประดับกรอบประตู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สลักเป็นลวดลายนางอัปสร ลายก้ามปูและรูปทวารบาล บริเวณหน้าบันเป็นอิฐปรากฏร่องรอยของการประดับลวดลายปูนปั้น

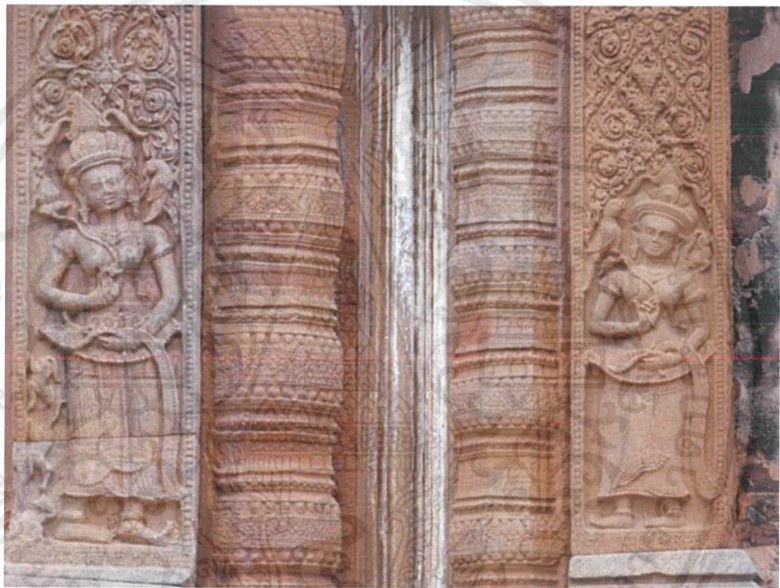
ภาพที่ 2.3 ทับหลังศิวนาฏราช (TheTripPacker, 2556)

ทับหลังของปราสาทประธานสลักภาพเล่าเรื่อง "ศิวนาฏราช" ที่มีความงดงามและใกล้เคียงกับต้นฉบับที่ประเทศกัมพูชาก่อนข้างมาก กล่าวคือ พระศิวะแสดงท่าร้ายรำอยู่เหนือหงส์ซึ่งหมายถึงสวรรค์ ดังนั้นการพ้อนรำในครั้งนี้จึงหมายถึงการพ้อนรำบนเขาไกรลาส พระศิวะมี 10 กร ทรงจับพระหัตถ์โดยไม่ถือสิ่งของใด ๆ ลายใบไม้ที่ห้อยลงมาจากท่อนพวงมาลัยเป็นภาพเทพต่าง ๆ ด้านขวาเป็นเทวสตรีประทับบนดอกบัวทรงดอกบัวและไม้เท้าหัวคนไว้ในพระหัตถ์ทั้ง 2 ข้าง ซึ่งน่าจะหมายถึงพระอุมา ถัดมาเป็นพระนารายณ์มี 4 กรถือจักรและสังข์ ครุฑ และธรณี ด้านซ้ายสุดเป็นพระกณเศลและพระพรหมกำลังตีฉิ่ง ที่เสี้ยวเหนือท่อนพวงมาลัยทางด้านขวา เป็นภาพกิริตารชุนนะมูรติ หรือการต่อสู้ระหว่างพระศิวะกับพระอรชุน ส่วนหนึ่งของมหากาพย์ตะยุท ด้านขวา “เป็นภาพการต่อสู้ระหว่างพระศิวะกับพระวิษณุในปางสารภศกมูรติ” (สมมาตร ผลิต, 2534 : 109 – 110) ส่วนปราสาทบริวารมีแผนผังรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสเพิ่มมุม องค์ปราสาทไม่มีมุข มีประตูทางเข้าด้านทิศตะวันออกเช่นเดียวกับปราสาทประธาน พบทับหลัง 2 ชั้น ชั้นหนึ่งเป็นภาพพระกฤษณะฆ่าช้างและคชสีห์ อีกชั้นหนึ่งเป็นภาพพระกฤษณะฆ่าคชสีห์ (ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุรินทร์) ที่ปราสาทบริวารองค์ทิศตะวันตก พบจารึกหินทรายที่ผนังกรอบประตูเป็นจารึกอักษรธรรมอีสานภาษาไทย-บาลี เรื่องราวที่จารึกกล่าวถึงกลุ่มพระเถระผู้ใหญ่และท้าวพระยาด้วยกัน บูรณะโบราณสถานแห่งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.4 นางอัปสรและทวารบาลเป็นผู้ปกปักรักษาประตูชั้นกุมภะบอง(TheTripPacker, 2556)

ภาพที่ 2.5 นางอัปสรทั้งสองด้านประตูฝั่งด้านหน้า (banbantour, 2560)

ในส่วนของเสาทั้งสองด้านกรอบประตูสลักเป็นรูปนางอัปสรถือดอกบัวมีนกและกระรอกเกาะที่ใหญ่ เนื้อศิระสลักลายประจายามก้ามปูและด้านข้างสลักเป็นรูปทวารบาลเป็นผู้ปกปักรักษาประตูชั้นกุมภะบอง และบริเวณหน้าบันเป็นอิฐปรากฏร่องรอยของการประดับลวดลายปูนปั้น เช่น ลายดอกซีกดอกซ้อน ลายประจำ ลายใบไม้สามเหลี่ยม ลายกลีบบัว และลายประจายามก้ามปู เป็นต้น

รูปแบบอาคารทรงปราสาทที่ใช้เป็นศาสนสถานในวัฒนธรรมขอม มาจากอินเดีย กล่าวคือชาวอินเดียได้สร้างปราสาทขึ้น เพื่อประดิษฐานรูปเคารพทางศาสนา เรียกว่า เทวาลัย โดยสร้างเป็นอาคารที่มีหลังคาซ้อนชั้นขึ้นไปหลายชั้น แต่ละชั้นมีการประดับอาคารจำลอง สามารถแยกออกเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

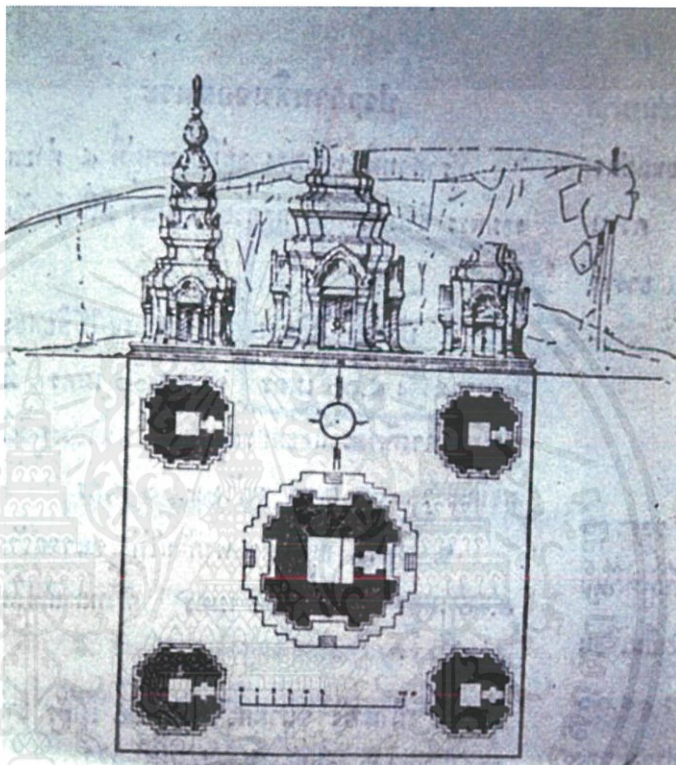
2 สายวัฒนธรรม ได้แก่ อินเดียภาคเหนือ เรียกว่า “ทรงศิขร” (ลี-ชะ-ระ) คือ ปราสาทที่มีหลังคารูปโค้งสูง ส่วนในอินเดียภาคใต้ เรียกว่า “ทรงวิมาน” คือ ปราสาทที่มีหลังคาซ้อนเป็นชั้นๆ แต่ละชั้นมักประดับอาคาร จำลองจากรูปแบบของปราสาทขอม ในระยะแรกเชื่อกันว่า ได้รับอิทธิพลของทรงศิขร จากอินเดียภาคเหนือ ส่วนทรงวิมานนั้น ส่งอิทธิพลมายังศิลปะขอม ต่อมาภายหลังช่างขอมได้นำเอารูปแบบทั้ง 2 สายวัฒนธรรม มาผสมผสานกัน จนกลายเป็นรูปแบบเฉพาะของตัวเองขึ้น

การสร้างอาคารทรงปราสาทมาจากคติความเชื่อของชาวอินเดียที่ว่า เทพเจ้าทั้งหลายสถิตอยู่ ณ เขาพระสุเมรุ อันเป็นแกนกลางของจักรวาล ซึ่งอยู่บนสวรรค์ การสร้างปราสาทจึงเปรียบเสมือนการจำลองเขาพระสุเมรุมายังโลกมนุษย์ เพื่อเป็นที่สถิตของเทพเจ้า และมีการสร้างรูปเคารพของเทพเจ้าขึ้น เพื่อประดิษฐานไว้ภายใน โดยตัวปราสาทมีสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมายของเขาพระสุเมรุ เช่น มีปราสาทประธานตรงกลาง มีปราสาทบริวารล้อมรอบ ถัดออกมามีสระน้ำ และกำแพงล้อมรอบอีกชั้นหนึ่ง การที่ทำหลังคาปราสาทเป็นเรือนซ้อนชั้นก็หมายถึง สวรรค์หรือวิมานของเทพเทวดานั้นเอง ด้วยเหตุที่เป็นการจำลองจักรวาลมาไว้บนโลกมนุษย์ และเป็นที่สถิตของเทพเจ้า จึงต้องมีระเบียบกฎเกณฑ์ ตามที่กำหนดไว้ในคัมภีร์ทางศาสนาอย่างเคร่งครัด ตัวปราสาทจึงมีขนาดใหญ่โต และใช้เวลาก่อสร้างยาวนาน ด้วยเหตุที่ปราสาทขอมคือ ศูนย์กลางของจักรวาล ดังนั้น ตัวปราสาท และเขตศาสนสถานจึงถือว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ และใช้ในความหมายที่เป็นศูนย์กลางของเมืองหรือชุมชน ปราสาทเป็นที่ประดิษฐานรูปเคารพ และใช้ทำพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งในศาสนาฮินดูจะมีพรหมณ์เป็นผู้ทำพิธี เช่น การสรงน้ำรูปเคารพที่อยู่ในห้องครรภคฤหะ น้ำที่สรงแล้วจะไหลออกมาทางท่อน้ำเรียกว่า ท่อ โสมสูตร ซึ่งต่อออกมาภายนอกตัวปราสาท เพื่อที่ชาวบ้านจะได้นำน้ำศักดิ์สิทธิ์นี้ไปใช้ นอกเหนือจากปราสาทที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนแล้ว การสร้างสระน้ำและบาราย (สระน้ำขนาดใหญ่) ก็เป็นส่วนหนึ่งของปราสาท เพื่อเป็นอ่างเก็บน้ำ สำหรับชุมชน ในการอุปโภคบริโภค ดังนั้น การสร้างปราสาทจึงเป็นภาระสำคัญของพระมหากษัตริย์ ที่เมื่อขึ้นครองราชย์แล้ว ต้องสร้างขึ้น เพื่ออุทิศให้แก่บรรพบุรุษหรือให้แก่พระองค์เอง และสร้างบารายให้แก่ประชาชน การสร้างปราสาทที่มีขนาดใหญ่จึงแสดงให้เห็นถึงบุญบารมี และพระราชอำนาจของกษัตริย์แต่ละพระองค์ด้วย

ศาสนสถานในศิลปะขอม จะสร้างขึ้น เนื่องในศาสนาฮินดูเป็นส่วนใหญ่ มีบางแห่ง หรือบางสมัยเท่านั้น ที่สร้างขึ้น ในพระพุทธศาสนานิกายมหายาน เช่น ปราสาทที่สร้างขึ้นในศิลปะแบบบายนทั้งหมด เพราะในขณะนั้น มีการเปลี่ยนมานับถือพระพุทธศาสนานิกายมหายาน สังเกตได้จาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

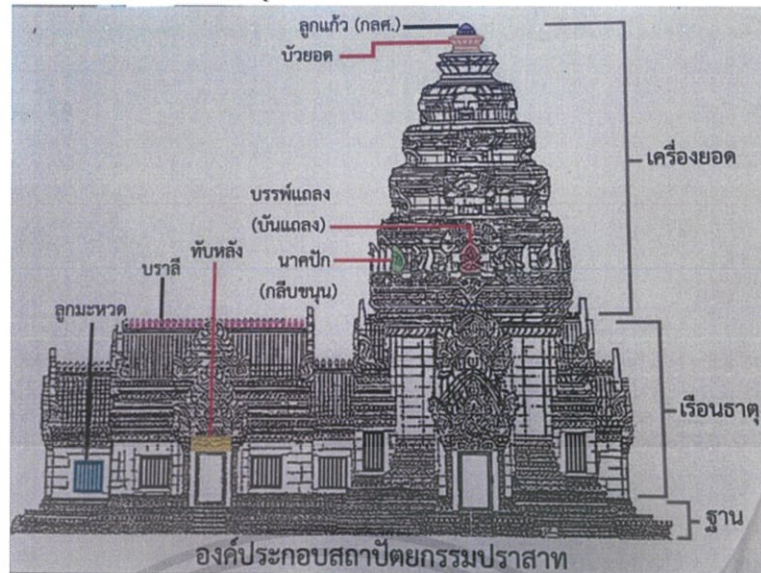
รูปเคารพ ที่ประดิษฐานภายในปราสาทประธานเป็นสำคัญ จากภาพเล่าเรื่องบนทับหลัง โดยเฉพาะทับหลังประดับด้านหน้าของห้องครรภคฤหะ จะเป็น ตัวบอกได้ดีที่สุด ในส่วนของปราสาทที่สร้างขึ้นในศาสนาฮินดู แยกออกเป็น 2 ลัทธิ ได้แก่ "ไศวนิกาย" คือ การบูชาพระอิศวร หรือพระศิวะเป็นใหญ่ เช่น ปราสาทพนมรุ้ง และ "ไวษณพนิกาย" คือ การบูชาพระนารายณ์ หรือพระวิษณุเป็นใหญ่ เช่น ปราสาทนครวัด

ภาพที่ 2.6 แผนผังปราสาทศรีขรภูมิ อ.ศรีขรภูมิ จ.สุรินทร์(ห้องสมุด ศ.ม.จ.สุภัทรดิศ ดิศกุล)

ปราสาทศรีขรภูมิมีการออกแบบการสร้างจากคติการสร้างดั่งที่กล่าวข้างต้น แผนผังของปราสาทศรีขรภูมิเป็นแผนผังแบบล้อมรอบจุดศูนย์กลาง ประกอบด้วยปราสาทก่ออิฐไม่สอปูนและหินทรายจำนวน 5 องค์ ตั้งอยู่บนศิลาแลงเดียวกัน ปราสาทประธานอยู่ตรงกลาง ขนาดกว้าง 25 เมตร ยาว 26 เมตรสูง 1.50 เมตร มีปราสาทบริวาร 4 องค์ ล้อมอยู่ทั้ง 4 ทิศ หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ล้อมรอบโดยเวินด้านตะวันออกและตะวันตกล้อมรอบด้วยสระน้ำสองฝั่งเป็นตัวยู(U) ขนาด 111x125 เมตร หันเข้าตัวปราสาททางทิศเหนือและทิศใต้ ส่วนทางเข้าอยู่ทางทิศตะวันออก รูปแบบของผังเป็นการแสดงลักษณะของการจำลองภูเขาพระสุเมรุอันเป็นศูนย์กลางของโลกและจักรวาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.7 องค์ประกอบสถาปัตยกรรมปราสาท(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม

ส่วนฐาน ในสมัยของศิลปะแบบบายน ฐานบัวได้ถูกพัฒนามาเป็นรูปแบบเฉพาะที่เรียกว่า ฐานบัวลูกฟัก หมายถึง ฐานบัวที่มีการประดับท้องไม้ด้วยแถบสี่เหลี่ยมคล้ายกับลูกฟัก

ส่วนกลาง ได้แก่ ส่วนของอาคารทรงสี่เหลี่ยม ภายในเป็นห้องประดิษฐานรูปเคารพ เรียกว่า ห้องครรภคฤหะ(หรือเรือนธาตุ) ส่วนนี้จะทำเป็นอาคารเพิ่มมุม เพื่อจะออกมุข และรับกับ ซุ้มประตูทางเข้า ด้านหน้าของห้อง ครรภคฤหะมีที่ยื่นออกมาเรียกว่า มณฑป มีตัวเชื่อมส่วนนี้ เรียกว่า อันตราละ (มุขกระสัน) ส่วนของประตูมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

เสาดิฉนัง คือ วงกบกรอบประตู เป็นเสาสี่เหลี่ยมรองรับน้ำหนักของส่วนบน นิยมสลัก ลวดลายอย่างงดงาม เช่น ลายก้านต่อดอก

เสาประดับกรอบประตู จะอยู่ด้านหน้าวงกบกรอบประตู ทำขึ้น เพื่อการประดับตกแต่ง มากกว่าการรับน้ำหนัก ดังนั้น ตัวเสาประดับกรอบประตูจึงใช้เป็นหลักฐานสำคัญอย่างหนึ่ง ในการ กำหนดอายุของศาสนสถานแห่งนั้นๆ ตามหลักของวิวัฒนาการทาง ศิลปะ เช่น ในระยะแรกจะเป็น เสากลมแบบ อินเดีย ต่อมาทำเป็นเสาแปดเหลี่ยม รวมทั้งการแบ่งส่วนของเสาและการสลักลวดลาย ก็บอกถึงวิวัฒนาการได้เช่นกัน

ทับหลัง หมายถึง แท่งหินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ที่อยู่เหนือกรอบประตูทางเข้าในลักษณะเดียวกับช่อ เพื่อรับน้ำหนักของชั้นหลังคา ทับหลังมี 2 ประเภท คือ ทับหลังจริง ซึ่งอยู่ชั้นใน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำหน้าที่รับน้ำหนักชั้นหลังคาอย่างแท้จริง และทับหลังประดับ ซึ่งอยู่ชั้นนอก เป็นงานประดับสถาปัตยกรรม ซึ่งนิยมสลักลวดลาย และภาพเล่าเรื่อง ทับหลังจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการกำหนดอายุศาสนสถานแห่งนั้น และเป็นตัวบอกได้ว่า ศาสนสถานนั้นสร้างขึ้นในศาสนาและลัทธิใด โดยเฉพาะชั้นที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ทับหลังที่อยู่ด้านหน้าของห้องครรภคฤหะ เหตุที่เชื่อว่า ทับหลังใช้เป็นตัวกำหนดอายุได้ดีที่สุด เพราะส่วนใหญ่จะสร้างขึ้น พร้อมกับตัวปราสาท และสลักด้วยศิลา จึงเป็นสิ่งที่คงทนถาวร รวมทั้งมีภาพเล่าเรื่อง และลวดลายประดับ ที่สามารถบอกวิวัฒนาการได้เป็นอย่างดี

หน้าบัน คือส่วนของหลังคา รูปทรงสามเหลี่ยมเหนือทับหลัง ในลักษณะเดียวกับหน้าจั่ว ตัวกรอบหน้าบันนิยมทำเป็นตัวนาค และเสียนาค เรียกว่า ชู่ม โคนง่า โคนง่า ออกแบบขอบ ตัวหน้าบันนิยมสลักลวดลาย และภาพเล่าเรื่อง โดยทั่วไปจะสัมพันธ์กับภาพเล่าเรื่องบนทับหลัง ซึ่งใช้เป็นตัวบอกอายุสมัย และบ่งบอกว่า เป็นศาสนสถานในศาสนาและลัทธิใด ด้วยเช่นกัน

ส่วนยอด ได้แก่ ส่วนยอดของปราสาทเหนือส่วนเรือนธาตุขึ้นไป ที่ทำเป็นหลังคาซ้อนชั้นลดหลั่นกัน เรียกว่า ชั้นวิมาน หรือ ชั้นบันฑูร โดยทั่วไปจะมี 5 ชั้น แต่ละชั้นมีนาคปัก หมายถึง หัวพญานาคประดับที่มุมประธาน แต่ละด้านประดับด้วย บันแถลง หมายถึง รูปจั่ว หรือช่อหน้าต่างเป็นรูปสัญลักษณ์ของวิมานซึ่งเป็นที่สถิตของเทวดา ส่วนยอดสุดเป็นรูปกลีบบัวเรียก บัวทรงกลมรองรับส่วนยอดที่เรียกชื่อว่า กลศ (กะ-ละ-สะ) มีรูปร่างคล้ายหม้อน้ำเทพมนตรีในศาสนาฮินดู

2.1.2 ศิลปหัตถกรรมการทำเครื่องเงินลูกประคำและเครื่องประดับเงิน

พื้นฐานการประดิษฐ์ถูกสร้างสรรค์ขึ้นจากความเชื่อ ความศรัทธา ตามแนวทางการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย ถูกบันทึกและถ่ายทอดตามจินตนาการของช่างฝีมือทำเครื่องเงินบ้านสร้างสรรค์ผลงานสะท้อนชีวิตออกมาเป็นแนวคำสอนตามการจินตนาการบนฐานความคิด ความเชื่อหรือคติทางวัฒนธรรมชาวบ้านลงบนหัตถกรรมประดิษฐ์ในลักษณะของลวดลาย อันเป็นระบบสัญลักษณ์ทางความคิดที่เป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมที่แสดงออกมาเป็นอัตลักษณ์ สอดคล้องกับการปลูกฝังค่านิยมที่ดีตามอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ ย้ำเตือนให้คนรุ่นหลังได้รู้ถึงคุณค่า ผ่านระบบสัญลักษณ์เชิงบูรณาการเพื่อการส่วมใส่และการเรพบูชา

เครื่องเงินเมืองสุรินทร์มีมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ ในอดีตมีไว้เพื่อการบูชารูปเคารพเป็นส่วนใหญ่ ศึกษาได้จากภาพสลักประติมากรรมสมัยเมืองพระนครในศิลปะปาปวน นครวัดและเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บายน พบลวดลายเครื่องประดับบนภาพสลักบนศาสนสถาน 2 ส่วน ได้แก่ ศิราภรณ์ หมายถึง เครื่องประดับศีรษะ เช่น พระมาลา มงกุฎ ผ้าโพกศีรษะ และฉนิมพิมพากรณ์ หมายถึง เครื่องประดับกาย เช่น กรองคอ กุณฑล พาหุรัดและธำมรงค์ นอกจากนี้ใช้เป็นเครื่องประดับแล้วยัง นิยมนำมาทำเป็นของใช้อีกด้วย เช่น พาน ชันเงิน ทัพพี ผอบ เป็นต้น ลวดลายประจำเงินโบราณมีเอกลักษณ์ชัดเจนบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของชาวเขมรพื้นเมืองโบราณ ลวดลายจึงเป็นสัญลักษณ์ที่สามารถถ่ายทอดความหมายเชิงคำสอนตามบริบทวัฒนธรรมเชิงการปลูกฝังค่านิยมและให้ ประพัตตินอยู่ในความเป็นหนึ่งเดียว

ประจำ หรือ ประเก้อม (ภาษาเขมร) เป็นคำที่ใช้เรียกเม็ดเงิน เม็ดประจำของจังหวัด สุรินทร์จะมีลักษณะเป็นลูกกลม วงรี ทรงกระบอก สี่เหลี่ยม ทรงกรวยและสามเหลี่ยม มีรูตรง กลางไว้สำหรับร้อยเป็นเครื่องประดับ เช่น สร้อยคอ ต่างหู กำไล เข็มขัด เป็นต้น อัตลักษณ์ลวดลาย ประเก้อม ดั้งเดิมของจังหวัดสุรินทร์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1 ลวดลายพีชในวัฒนธรรม ท้องถิ่น ลายกลีบบัว ลายเม็ด มะยม ลายดอกพิกุล 2 ลวดลายจากเครื่องใช้ในวิถีชีวิต ประจำวัน คือ ลายร่างแห และ 3 ลวดลายแทนภาษา ศักดิ์สิทธิ์ คือ ลายจาร

ภาพที่ 2.8 ลวดลายประจำ 1.ลายกลีบบัว 2.ลายเม็ดมะยม 3.ลายดอกพิกุล 4.ลายร่างแห 5.ลายจาร

(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ความเชื่อและคำสอนที่ปรากฏในลายประเก้อม ได้แก่ 1 ลายกลีบบัวได้คติความเชื่อมาจาก เครื่องหมายของการบูชาหรือสัญลักษณ์ศักดิ์สิทธิ์ ใ้ให้นัยยะเชิงคำสอนเกี่ยวกับการมีสัมมาคารวะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเคารพกันและความอ่อนน้อมถ่อมตน 2 ลายเม็ดมะยมได้คติความเชื่อมาจากสัญลักษณ์นิยมหรือความมีเมตตาตามหานิยม ให้นัยยะเชิงคำสอนเกี่ยวกับการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง มองตามความเป็นจริง มองให้ครบทุกมิติ 3 ลายดอกพิกุลได้คติความเชื่อมาจากเครื่องหมายของการบูชาในพิธีกรรม ให้นัยยะเชิงคำสอนเกี่ยวกับความเสมอภาคของความเป็นมนุษย์ การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันและความยุติธรรม 4 ลายร่างแห แทนคติความเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายในการป้องกันภูตผีปีศาจ ให้นัยยะเชิงคำสอนเกี่ยวกับการใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา การคิดให้ละเอียดรอบคอบถี่ถ้วนมองถึงสาเหตุของปัญหาและแก้ไขให้ตรงจุดเหมาะสม และ 5 ลายจาร แทนภาษาศักดิ์สิทธิ์ได้คติจากความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันหรือแคล้วคลาดโดยใช้คาถาอาคม ให้นัยยะเชิงคำสอนเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของชีวิต การตั้งมั่นทำแต่ความดี

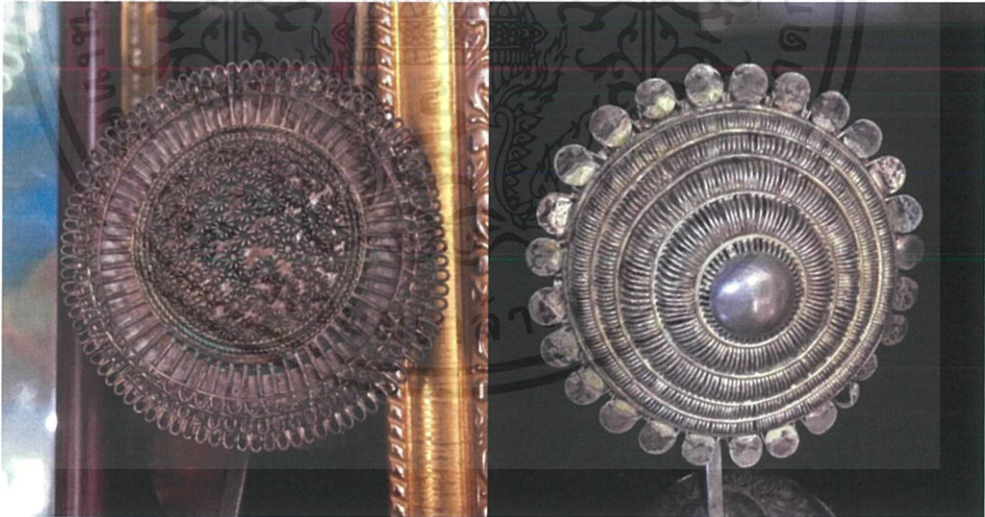
ภาพที่ 2.9 รูปทรงประคำ 1.ทรงกลม 2.ทรงเหลี่ยมเพชร 3.ทรงตะโพกใหญ่ 4.ทรงถุงเงินใหญ่ 5.ทรงไข่แมงดา 6.ทรงแมงดาใหญ่ 7.ทรงแมงดาตัวผู้ (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.10 สร้อยคอลูกประคำเงินและต่างหูลูกประคำเงิน(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

นอกจากลักษณะลวดลายที่อยู่บนเม็ดประคำที่เป็นทรงต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีการทำเครื่องเงินที่เลียนแบบลักษณะจากธรรมชาติด้วยเช่นกัน ดังนี้

ภาพที่ 2.11 ประคำเงินลายรังผึ้งและลายดอกมะลิ(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

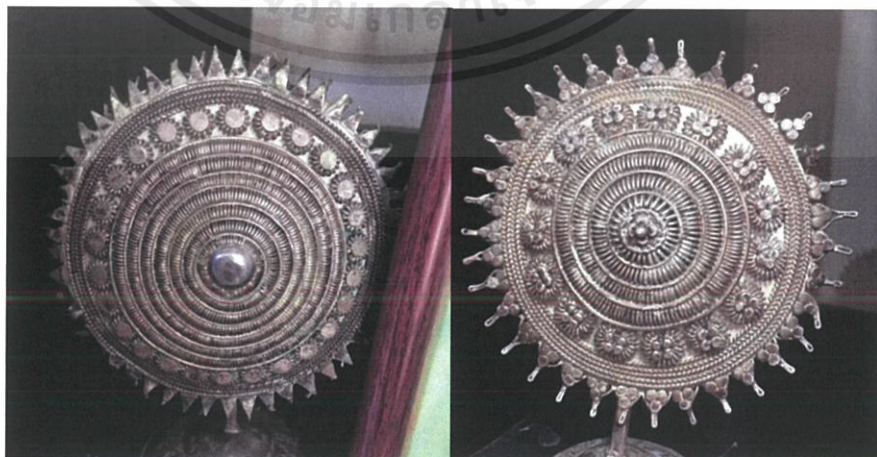
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.12 ประคำเงินลายตั้ง ไอ้สามชั้นและลายดอกทานตะวัน(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

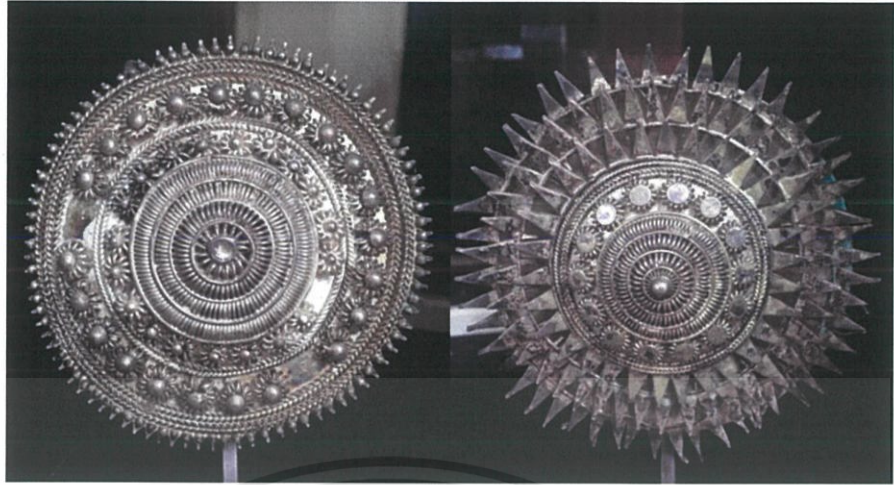

ภาพที่ 2.13 ประคำเงินลายดอกขจรและลายระวีง(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ภาพที่ 2.14 ประคำเงินลายดอกบัวและลายราหอก(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.15 ประคำเงินลายไข่มงคาและลายดอกบัวสามชั้น(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ปัจจุบันมีช่างทำฝีมือเก่าแก่ชื่อ นายป่วน เจียวทอง อายุ 79 ปี ที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาจากอดีตอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 63 บ้านโชค หมู่ที่ 3 ตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ลุงป่วนเล่าว่าก่อนที่จะมาทำเครื่องเงิน ลุงป่วนเคยเป็นช่างทำเครื่องทองมาก่อน จนทองขึ้นราคาขายไม่ค่อยดีนัก จึงเปลี่ยนมาทำเครื่องเงินแทนเพราะเงินมีราคาถูกกว่าทองค่อนข้างมาก ด้วยความที่เม็ดเงินราคาถูกกับสวดลายที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะและไม่เหมือนกับที่อื่น จึงทำให้ค้าขายดี ขึ้นเป็นที่นิยมแก่คนในชุมชน นอกชุมชน และคนต่างชาติ จนกลายเป็นสินค้าหลักของอำเภอเขวาสินรินทร์ ในเรื่องความเชื่อ การเป็นช่างเงินจะต้องมีการบูชาครูและเครื่องมือต่างๆ เพื่อความเคารพต่อบรรพบุรุษครูช่างที่เคยให้วิชาความรู้มา ลุงป่วนยังบอกอีกว่าการสืบทอดของช่างเงินนั้นผู้สืบทอดต้องเป็นลูกหลานของคนเขมรที่เกิดที่สุรินทร์เท่านั้นถึงจะสามารถเรียนการทำเครื่องเงินและสืบทอดต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นข้าพเจ้าต้องการหยิบยืม(Appropriation Art) ลักษณะของรูปแบบกับสวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของประคำและรูปทรงของสถาปัตยกรรมจากปราสาทศีขรภูมิเพื่อสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ โดยใช้วัสดุห่อไม้เป็นตัวสร้างผลงานที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น ข้าพเจ้าเห็นว่าวัสดุชิ้นนี้เป็นที่นิยมนำมาประกอบอาหารในแถบภาคอีสานที่เป็นถิ่นที่อยู่ของคนเขมร ดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงใช้วัสดุชิ้นนี้เป็นจุดเชื่อมของผลงานระหว่างวัสดุกับเนื้อหาผ่านความประณีต และความละเอียดอ่อนในการทำศิลปหัตถกรรม มีกระบวนการทำงานโดยการใช้เรื่องเล่า(Storytelling), การหยิบยืม(Appropriation Art), Lighting sculpture

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ทฤษฎีทางศิลปกรรมและรูปแบบที่ให้อิทธิพลต่องานข้าพเจ้า

2.2.1 เรื่องเล่า(Storytelling)

การใช้เรื่องเล่าของข้าพเจ้าในที่นี้ คือ เรื่องเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิต สิ่งรอบตัวที่พบเจอและถูกถ่ายทอดมาทางความคิดและการถือปฏิบัติตั้งแต่เด็กจนโต เช่น ภาษา อาชีพ วัฒนธรรมและความเชื่อ เพื่อให้ผู้ชมงานมีส่วนร่วมในการเล่าเรื่องโดยการนำเสนอผลงานจากอิทธิพลที่ได้รับเพื่อแสดงความรู้ ความเข้าใจในข้อมูลที่มีลักษณะเฉพาะของเรื่องเล่าผ่านมุมมองและตัวตน เหมือนนิยามที่ว่าการดึงเอาความรู้ที่อยู่ภายในของผู้เล่าออกมาเล่าให้บุคคลอื่นฟังจากประสบการณ์ชีวิต ยกตัวอย่างผลงานศิลปะชิ้นที่ชื่อ ปฏิพัทธ์ ชัยวิเทศ กับผลงาน : 2562++ ผลงานนี้สื่อถึงเนื้อหาด้านสังคม ปฏิพัทธ์ ชัยวิเทศ นำ สัตว์สถาป ซึ่งสัญลักษณ์ศิลปะนำมาใช้ สื่อความหมายถึง สภาพทางกายภาพ และ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปตามสิ่งแวดล้อมซึ่งได้รับผลจากการกระทำของมนุษย์และสิ่งของต่างๆจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่ส่งผลกระทบต่อมลพิษทางแม่น้ำ เช่น หลอดดูดน้ำ ขวดพลาสติกซึ่งสัญลักษณ์ศิลปะนำมาใช้ สื่อความหมายถึง ปัญหามลพิษในแม่น้ำเจ้าพระยาที่เกิดจากพฤติกรรมความมั่งคั่งของมนุษย์ เพื่อเล่าเรื่องราวของพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปตามสิ่งแวดล้อมซึ่งได้รับผลจากการกระทำของมนุษย์ ถึงวัฒนธรรมการศัลยกรรมในปัจจุบันผ่านการตัดแปลงวัตุกรรมคา ให้ต่างออกไปจากเดิมเพื่อสร้างการรับรู้แบบใหม่

ภาพที่ 2.16 ผลงาน : 2562++ (bab18.bkkartbiennale, 2561)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2 การหยิบยืม(Appropriation Art)

คือการสร้างงานใหม่โดยนำเอา “ภาพ” หรือ “ภาพลักษณ์” ที่มีมาก่อนอยู่แล้วจากบริบทอื่นๆ มาสร้างสรรค์เป็นผลงานชิ้นใหม่ ต่อขอวิธีคิด การนำเสนอ จากผู้หยิบยกเพื่อให้เกิดความหมายใหม่หรือความหมายร่วม ยกตัวอย่างผลงานศิลปินที่ชื่อ ผลงานนี้สื่อถึงเนื้อหาด้านสังคม การเมืองและวัฒนธรรม ซึ่งวิเคราะห์ได้จาก องค์ประกอบต่อไปนี้ 1.เครื่องปั้นดินเผาโบราณในราชวงศ์ชั่น ซึ่งมีอายุกว่า 2000 ปี มาวาดลายโลโก้ ของโคคา โคล่า(โลโก้โค้กเป็นสัญลักษณ์ที่ชี้แทนความเป็นโลกาภิวัตน์) ลงบนตัวเครื่องปั้นดินเผาโบราณ เป็นงานศิลปะที่มีการต่อยอด นำของเดิมมาสร้างแต่งเติมให้เข้ากับยุคสมัย ซึ่งสัญลักษณ์ที่ศิลปินนำมาใช้ สื่อความหมายถึง ไห เป็นวัตถุนิยมในสมัยราชวงศ์ชั่นและโคคาโคล่าเป็นวัตถุนิยมในสมัยใหม่ เป็นการแฝงการเหน็บแนมทุนนิยมได้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับสังคม การเมืองและวัฒนธรรม

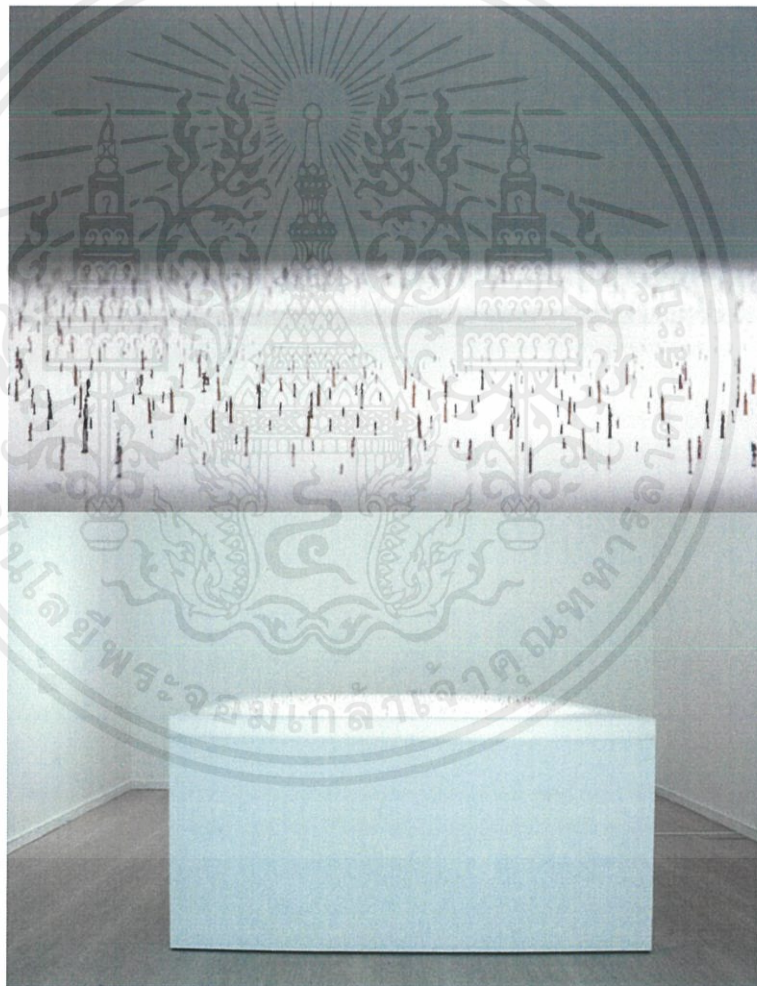
ภาพที่ 2.17 Ai Weiwei, ราชวงศ์ชั่น โกศพร้อม โลโก้ Coca-Cola, 1993 (elephant.art, 2562)

2.2.3 Lighting sculpture

ประติมากรรมแสง ที่ใช้แสงไฟในการสร้างสรรค์จนเป็นส่วนหนึ่งร่วมกับผลงาน หรือใช้แสงไฟเป็นสื่อกลางในการสร้างสรรค์ โดยนำมาประยุกต์ใช้และการจัดการผ่านตัวศิลปิน เพื่อให้ตรงต่อจุดประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงาน László Moholy-Nagy ช่างภาพและจิตรกรชาวฮังการี กล่าวว่า การทดลองและนวัตกรรมในแสงมักมีอิทธิพลต่อพื้นที่อื่น ๆ ของการใช้แสงเช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลปะแสง เป็นการพัฒนาของความทันสมัยและแสงไฟฟ้าไปด้วยกัน แนวคิดของเมืองสมัยใหม่ที่มีแสงสูงและแสงไฟฟ้าเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการพัฒนานี้ ยกตัวอย่างผลงานศิลปะที่ชื่อ toni kanwa ผลงานชื่อ cosmology of life, 2013 เป็นการแกะสลักไม้ 1,000 ชิ้นทำด้วยมืออย่างประณีต เป็นประชากรที่มีรูปร่างคล้ายเครื่องรางของขลังขนาดเล็กวางตัวแบบจำลองตั้งอยู่บน โต๊ะที่มีแสงส่องสว่างสีขาวของฐานไฟขนาดใหญ่ ทำให้ตัวงานขนาดเล็กดูมีพลังและ โดดเด่น ผู้ชมงานต้องใช้แว่นขยายในการชมรายละเอียดพื้นผิวเพื่อตรวจสอบมวลของวัตถุขนาดเล็ก กระบวนการในการแกะสลักวัตถุแต่ละชิ้นของเขานั้นเป็นการปฏิบัติทางวัฒนธรรมในอินโดนีเซียงานชิ้นนี้จึงเป็นงานที่แสดงออกถึงโลกทัศน์ของธรรมชาติจิตวิญญาณและจักรวาลขนาดเล็ก

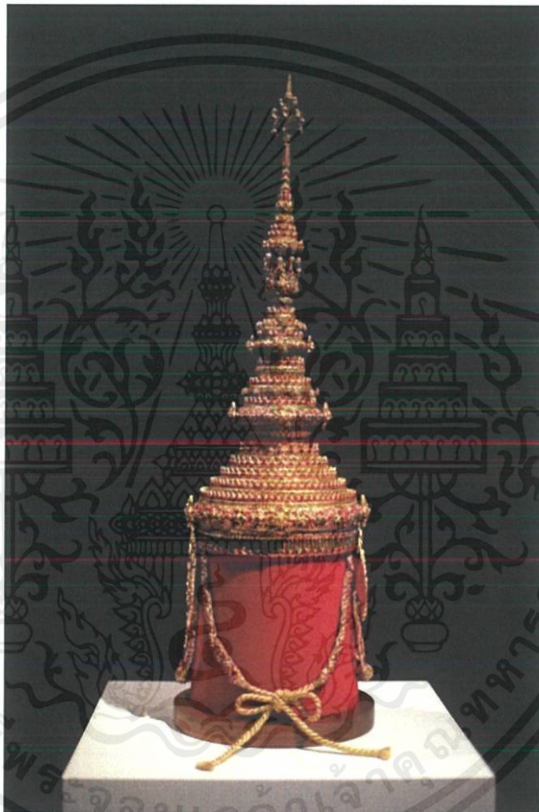

ภาพที่ 2.18 ผลงาน cosmology of life, 2013 (designboom, 2556)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ศิลปินที่มีอิทธิพลต่องานข้าพเจ้า

อริญชัย รุ่งแจ้ง ผลงานชิ้นนี้มีชื่อว่า มงกุฏ (MONGKUT) (2015) งานศิลปะที่เป็นกระบวนการจำลองพระมหาพิชัยมงกุฏอันเป็นหนึ่งในเครื่องมงคลราชบรรณาการที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ถวายแด่จักรพรรดินโปเลียนที่ 3 ในปี ค.ศ.1861 งานของศิลปินพูดถึงเรื่องราวหลายหลายประเด็น ตั้งแต่ความสัมพันธ์ไทยกับฝรั่งเศส ความชอบธรรมทางการทูต และเค้าโครงจัดแสดงวัตถุบรรณาการ รูปพรรณสัณฐาน ความหมายเชิงสัญลักษณ์และนัยแห่งอำนาจของศิลปวัตถุโบราณชิ้นสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย/ฝรั่งเศส

ภาพที่ 2.19 มงกุฏ (MONGKUT) (2015)(ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์, 2561)

ปานพรรณ ยอดมณี งานชิ้นนี้มีชื่อว่า Aftermath เป็นผลงานบนผนังปูนในสโตนศิลปะร่วมสมัย เพื่อบอกเล่าเรื่องราวของแนวคิด ความเชื่อ และศาสนา ผ่านการเขียนลวดลายความเป็นไทยที่มีความละเอียดของพู่กันเพียง 1 มิลลิเมตร ไปจนถึงความตื่นตึงของซากอิฐ ปูน ที่ถูกกะเทาะให้ดูมีมิติ ดึงดูดสายตา ผสมผสานความเชื่อ ศาสนา ด้วยความที่เธอสนใจการให้ความหมายในวัสดุต่างๆ จึงได้แนวความคิดนี้มาสร้างงานศิลปะเพื่อสื่อสารกับผู้ชม โดยใช้วัสดุธรรมชาติที่ผสมผสานกันอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานปูน เศษเหล็ก เศษไม้ หินจากเมืองแร่ลูฟเฟรมที่เก็บมาจากบ้านเกิดไปจนถึงพระพุทธรูป ผสานกับจิตรกรรมฝาผนังเธอชื่นชอบ

ภาพที่ 2.20 Aftermath ผลงานจิตรกรรมบนผนังปูนในสไตล์ศิลปะร่วมสมัย(thaipbs, 2560)

นาวิน ลาวัลย์ชัยกุล นิทรรศการ “เรื่องราวนาวิน” ที่ดีที่สุด คอลเลกชันของนาวินจะเน้นประเด็นสายสัมพันธ์ของชุมชนและอัตลักษณ์จากรุ่นสู่รุ่นอันเป็นธีมหลักในการสร้างสรรค์ศิลปะของเขา ทั้งแง่มุมของการถนอมรักษาการเวียนกำเนิดใหม่ และพลวัตของสังคม จากผลงาน ‘ที่นี่ไม่มีเสียง’ (2536) ประติมากรรมทรงสถาปัตยกรรมที่ประกอบจากขวดยาโบราณ บรรจุกาพย์คนแก่ในชุมชนชนบทของเชียงใหม่ และการค้นหารากเหง้าผ่านผลงานชุด ‘สุขขอบฟ้า’ (2542-2551) ที่เชื่อมประสานศิลปินต่างวัย เอกลักษณะโดดเด่นในงานของนาวินคือนำเสนอเรื่องราวโดยใช้สื่อที่สามารถเข้าถึงง่าย เช่น การ์ตูน โปสเตอร์ภาพยนตร์ และการใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อสร้างกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยจุดประสงค์หลักคือต้องการนำเสนอศิลปะให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง โดยเชื่อมโยงศิลปะให้เข้ากับชีวิตประจำวัน สอดแทรกประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2500 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.21 นิทรรศการ“เรื่องราวนาวิน” ที่ศิชี คอลเลคชั่น(Pinko, 2560)

ภาพที่ 2.22 ผลงาน “ที่นี่ไม่มีเสียง” (2536) ประติมากรรมทรงสลูบที่ประกอบจากขวดยาโบราณใน
นิทรรศการ“เรื่องราวนาวิน” ที่ศิชี คอลเลคชั่น(ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์, 2562)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การสร้างสรรค์

3.1 การสร้างสรรค์ผลงานในอดีต

3.1.1 ผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2561

ผลงานชื่อ “สัตว์หน่อไม้ดอง” งานชิ้นนี้พูดถึงอาหารการกินที่นิยมของกลุ่มชาติพันธุ์หรือคนภาคอีสาน ข้าพเจ้าเลือกสัตว์เลี้ยงอย่างกบและปลาช่อนจากที่บ้านข้าพเจ้า สัตว์ในท้องถิ่นที่อยู่รอบตัวของชุมชนและเป็นวัตถุดิบสำคัญที่นิยมนำมาประกอบอาหาร ข้าพเจ้านำวัสดุหน่อไม้ที่มีความสอดคล้องกันระหว่างเนื้อหากับการสร้างสรรค์ที่ว่านิยมนำมาประกอบอาหารไปจนถึงการถนอมอาหารแบบดอง รูปแบบการสร้างสรรค์งานเป็นการแกะสลักหน่อไม้เป็นรูปกบและปลาช่อนนำไปดองในขวดโหลเพื่อนำเสนอวัฒนธรรมการกินในแบบกรรมวิธีถนอมอาหารของคนภาคอีสานให้ความรู้สึกถึงการดองซากศพในห้องแล็บแบบจำลองเนื่องจากรูปแบบประติมากรรมหน่อไม้เป็นรูปสัตว์จะต่างจากรูปแบบที่พบเห็นทำให้การนำเสนอผลงานมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

ภาพที่ 3.1 หน่อไม้แกะสลักกบและปลาช่อนดอง (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2561)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานชุดนี้มีชื่อว่า “สัตว์ท้องถิ่น” ข้าพเจ้าเลือกวัสดุห่อไม้มาใช้สร้างสรรค์ผลงาน มีเนื้อหาดูเนื่องจากผลงานที่ชื่อว่า “สัตว์ห่อไม้คอง” พูดึงอาหารการกินที่นิยมของกลุ่มชาติพันธุ์คนภาคอีสาน แต่งานชิ้นนี้เป็นการเปลี่ยนเทคนิคแปรรูปห่อไม้จากห่อไม้คองเป็นห่อไม้ตากแห้ง โดยการหั่นห่อไม้เป็นแผ่นบางๆแล้วนำไปตากแดดจนแห้งแล้วค่อยนำมาสร้างสรรค์ผลงาน ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้านำสัตว์ที่อยู่ตามท้องถิ่นต่างๆ ที่คนอีสานนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหาร เช่น แมงป่อง ปูนา ค้างจิ้งหรีด ตั๊กแตน แมงคานา เป็นต้น เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมในการใช้วัตถุดิบทำอาหารของคนเมืองกับคนต่างจังหวัด รูปแบบการนำเสนอผลงานชุดนี้ ข้าพเจ้าใช้ Text คำพูดในภาษาเขมรบอกชื่อสัตว์แต่ละตัวเพื่อให้เข้าใจตัวผลงานมากขึ้น

ภาพที่ 3.2 แมลงห่อไม้แผ่นตากแห้ง สัตว์แถวแรกจากซ้ายมือภาพที่ 1.แมงป่อง 2.ปูนา 3.ค้างจิ้งหรีด แถวที่ 2 จากซ้ายมือ 1.จิ้งหรีด 2.ตั๊กแตน 3.แมลงปอ แถวที่ 3 จากซ้ายมือ 1.แมงคานา 8.แมงกูดจี่ (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2561)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 ผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2562

ผลงานชุดนี้ชื่อว่า “ที่อยู่อาศัย” ยังคงใช้วัสดุหน่อไม้ในการสร้างสรรค์ผลงานต่อเนื่องจากงานชุด“สัตว์ท้องถิ่น”และเพิ่มความท้าทายในการทำงาน การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้สื่อถึงคนอีสานในท้องถิ่นชุมชนที่อยู่อาศัยรวมกันเป็นกลุ่ม ข้าพเจ้าเลือกแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ขนาดเล็กรอบตัวข้าพเจ้าอาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่มและเป็นวัตถุดิบที่คนอีสานนิยม โดยหยิบยืมรูปแบบลักษณะเค้าโครงของรังและตัวสัตว์ที่อาศัยอยู่ภายใน เช่น รังมดแดง แม่เป้ง รังผึ้ง ผึ้งและจอมปลวก สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมผ่านวัสดุหน่อไม้แผ่นตากแห้ง ตัดแต่งผลงานโดยการวางจอมปลวกบนฐานไม้สีขาวยและรังผึ้งกับรังมดบนผนังยื่นออกมาให้คล้ายกับรังที่อยู่บนต้นไม้

ภาพที่ 3.5 รังมดแดงและมดแดง(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2562)

ภาพที่ 3.6 รังผึ้งและผึ้ง(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2562)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.7 จอมปลวกและการติดตั้งงานโดยสมบุรณ์(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2562)

ผลงานชิ้นนี้ชื่อว่า “ศิราภรณ์หน่อไม้” ศิราภรณ์ หมายถึง เครื่องประดับศีรษะ พบเห็นได้จากภาพจำหลักหินที่นครวัดและในประเทศไทศอยู่ที่บุรีรัมย์และสุรินทร์ ในการสร้างสรรค์ผลงานข้าพเจ้าเลือกศิราภรณ์ของนางอัปสรมาใช้เพราะศิราภรณ์เป็นศิลปะโบราณที่เชื่อมความเป็นมาระหว่างอดีตมาจนถึงปัจจุบันของกลุ่มชาติพันธุ์เขมร ในด้านนาฏศิลป์ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ที่โดดเด่นและชัดเจนผ่านวัสดุหน่อไม้แผ่นตากแห้งด้วยกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานที่ละเอียดอ่อน ประณีต

ภาพที่ 3.8 ศิราภรณ์นางอัปสรด้านหน้า(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2562)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.9 ศิราภรณ์นางอัปสรด้านหลัง(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2562)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงาน

4.1 การพัฒนาทางด้านความคิดและรูปแบบ

การพัฒนาทางด้านความคิดของผลงานในปี 2561 ชุดนี้คือ สร้างสรรค์ผลงานที่เราสนใจคือ อยากรู้ถึง เลือกว่าสัตว์ที่มีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของเรื่องที่เราสนใจ ข้าพเจ้าเลือกใช้ หน่อไม้ที่เป็นวัสดุนิยมของคนอีสานหรือกลุ่มชาติพันธุ์มาเป็นตัวแทนผลงานประติมากรรมสัตว์ เลี้ยงท้องถิ่นติดตั้งผลงานในรูปแบบการหน่อไม้ต้องสอดคล้องกันระหว่างเนื้อหากับการสร้างสรรค์ ได้ตามที่ข้าพเจ้าตั้งใจ การพัฒนาทางด้านรูปแบบของผลงานชุดนี้คือการแกะสลักหน่อไม้ตาม รูปแบบที่ต้องการ ข้าพเจ้าศึกษาและลงมือปฏิบัติงานจนทำให้ทราบว่าตัววัสดุมีข้อจำกัดในการใช้ เพราะความอ่อนของผิวหน่อไม้ ทำให้ผลงานที่สลักออกมาขาดรายละเอียดไม่สมบูรณ์มากนัก

ภาพที่ 4.1 ผลงานชุด “สัตว์หน่อไม้คอง” (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2561)

การพัฒนาทางด้านความคิดของผลงานชุดนี้ คือ สืบเนื่องมาจากผลงานชุดที่แล้วทำให้ ข้าพเจ้ามองเห็นปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานของเนื้อหาและวัสดุของตัวงาน ผลงานชุดนี้จึงเพิ่ม จำนวนสัตว์ในท้องถิ่นเข้าไป ในส่วนของเนื้อหายังคงความเป็นชนบทอยู่ จึงเลือกอาหารที่มีความ หลากหลายและแปลกของคนท้องถิ่นในอีสานมาเป็นแบบในการสร้างสรรค์ เช่น กูดจี แมงป่อง ค้าง เป็นต้น ในส่วนของวัสดุจากงานชุด “สัตว์คองหน่อไม้” เกิดปัญหาของการเก็บรายละเอียด ของชิ้นงาน ผลงานชิ้นนี้จึงมีการแปรรูปอาหาร โดยการนำหน่อไม้ไปหั่นบางตากแห้งเพื่อให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถนำมาใช้สร้างสรรค์ผลงานได้มากที่สุด รูปแบบการติดตั้งผลงาน คือ ตัวงานจะวางอยู่บนแผ่นอะคริลิกใสทรงกลมบนฐานไม้สีขาวสี่ทรงเหลี่ยมพื้นผ้าเรียงกันตามแนวยาวและเขียน text คำภาษาเขมรอยู่มุมล่างตัวงานแต่ละชิ้นบอกชื่อสัตว์แต่ละตัว เป็นการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อให้เข้าใจตัวผลงานมากขึ้น และการพัฒนาทางด้านรูปแบบของผลงานชุดนี้ คือ รูปแบบของผลงานชุดนี้มีความเป็นไปได้จากการเปลี่ยนการแปรรูปอาหาร ตัวผลงานที่มีขนาดเล็กสามารถเก็บรายละเอียดของตัวงานได้ดี ที่ทำให้รูปแบบของผลงานชุดนี้มีความน่าสนใจเป็นไปตามจุดประสงค์ของผลงานชุดนี้

ภาพที่ 4.2 ผลงานชุด “สัตว์ท้องถิ่น” (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2561)

ภาพที่ 4.3 ภาพมุมบนของผลงานชุด “สัตว์ท้องถิ่น” (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2561)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพัฒนาทางด้านความคิดของผลงานชุดนี้ เป็นการสร้างผลงานชิ้นที่มีขนาดใหญ่ขึ้นและ
 เล็กลง รายละเอียดมากขึ้น เนื้อหาของผลงานชุดนี้จะสอดคล้องกับผลงานชิ้นก่อน แต่เพิ่มแหล่งที่
 อยู่อาศัยของสัตว์รอบตัวในชุมชนท้องถิ่นมาสร้างสรรค์ผลงานด้วย เช่น แม่เป้ง ผึ้งและจอมปลวก
 เป็นต้น ทำให้รู้สึกถึงการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มสอดคล้องกับการอยู่อาศัยของคนในท้องถิ่นของกลุ่ม
 ชาติพันธุ์ ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมผ่านวัสดุหน่อไม้แผ่นตากแห้งและติดตั้งผลงาน
 โดยการวางจอมปลวกบนฐานไม้สีขาว รังผึ้งกับรังมดติดบนผนังยื่นออกมาให้คล้ายกับรังที่อยู่บน
 ต้นไม้ การพัฒนาทางด้านรูปแบบของผลงานชุดนี้ เป็นการพัฒนาผลงานจากผลงาน “สัตว์ท้องถิ่น”
 ชุดที่แล้ว จากความคุ้นเคยในการใช้วัสดุหน่อไม้ ทำให้การสร้างสรรค์ผลงานงานชิ้นนี้มีความ
 รายละเอียดมากขึ้นและมีรูปแบบการติดตั้งที่ทำให้รู้สึกถึงสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการสื่อถึง

ภาพที่ 4.4 ผลงานชุด “ที่อยู่อาศัย” (ภาพ โดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2562)

ภาพที่ 4.5 แม่เป้งบนรังมดแดงของผลงานชุด “ที่อยู่อาศัย” (ภาพ โดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2562)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพัฒนาทางด้านความคิดของผลงาน “สิริภรณ์หน่อไม้” เครื่องประดับบนศีรษะของนางอัปสร นางบำเรอของเหล่าเทวดาบนสวรรค์ พบเห็นได้จากภาพจำหลักหินที่นครวัดและในประเทศไทยที่อยู่บุรีรัมย์และสุรินทร์ ปัจจุบันใช้เป็นเครื่องประดับประกอบกรรมาเพื่อการบูชาปราสาทเพื่อแสดงความเคารพต่อศาสนสถานที่สำคัญ ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าเลือกสิริภรณ์ของนางอัปสรมาใช้เพราะสิริภรณ์เป็นศิลปะโบราณที่เชื่อมความเป็นมาระหว่างอดีตจนถึงปัจจุบันของกลุ่มชาติพันธุ์เขมรในด้านนาฏศิลป์ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ที่โดดเด่นและการพัฒนาทางด้านรูปแบบในผลงานชิ้นนี้เป็นจุดสนใจของข้าพเจ้า คือ เลือกรูปแบบลักษณะงานที่มีขนาดใหญ่ขึ้น รายละเอียดงานที่มากขึ้น ให้เห็นถึงความปราณีตละเอียดอ่อนเช่นงานหัตถกรรมของชาวบ้านที่พบเห็นในกลุ่มชาติพันธุ์เขมร

ภาพที่ 4.6 ผลงานชุด “สิริภรณ์หน่อไม้” (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2562)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 แนวคิดและการพัฒนาผลงานในโครงการทัศนศิลป์

ผลงานชุดนี้ชื่อว่า “ลวดลายภูมิปัญญา” พัฒนาต่อเนื่องจากงานที่มีชื่อว่า “ศิราภรณ์หน่อไม้” วัสดุที่ใช้เป็นหน่อไม้แผ่นตากแห้งเช่นเดิม งานชิ้นนี้เกิดจากความสนใจในเอกลักษณ์เฉพาะของลวดลายโบราณอย่างมาก เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมรอบตัว จึงหยิบยืมรูปแบบและลวดลายของเครื่องเงินลูกประคำที่เป็นอัตลักษณ์ของขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษมาสร้างสรรค์ผลงานเพื่อแสดงถึงความรุ่งเรืองในอดีตของกลุ่มชาติพันธุ์เขมร เอกลักษณ์ของเครื่องเงินโบราณของชุมชนเขมรจะมีความโดดเด่นที่ลวดลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะไม่เหมือนกับที่พบเห็นทั่วไป ข้าพเจ้าติดตั้งผลงานบน Light box อะคริลิกด้านเป็นรูปทรงแปลนปราสาทศิขรภูมิและครอบชิ้นงานด้วยขวดโหลแก้วใสที่ใช้ครอบเก็บพระพุทธรูป เพื่ออ้างอิงศาสนสถานทางความเชื่อ จึงให้เกิดผลงานชิ้นนี้ขึ้นมา

ภาพที่ 4.7 ผลงานชุด “ลวดลายภูมิปัญญา” แบบไม่เปิดไฟ (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ภาพที่ 4.8 ผลงานชุด “ลวดลายภูมิปัญญา” แบบเปิดไฟ (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานนี้ชื่อว่า “ปราสาทประจำ” ประติมากรรมชิ้นนี้ พูดยิ่งอรรถกถาถึง ความเชื่อ ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ บ่งบอกถึงความ รุ่งเรืองในอดีตมาจนถึงปัจจุบันเข้าๆ โดยการหยิบยืมรูปทรงโครงสร้างหลักหลังสำคัญของ สถาปัตยกรรมโบราณ ปราสาทศิขรภูมิอันเป็นศาสนสถานกับลวดลายต่างๆ ของลูกประคำเงินของ ชุมชนชาวเขมร นำเสนอเทคนิควิธีการสร้างลวดลายโบราณแบบช่างเงิน โดยการยึด โครงสร้างหลัก เป็นทรงปราสาทศิขรภูมิสอดแทรกลวดลายของลูกประคำในแบบประยุกต์แต่ยังคงความเป็น เอกลักษณ์ลงบนโครงสร้าง เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยใหม่

ภาพที่ 4.9 ผลงานชุด “ปราสาทประจำ” (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

4.2.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

4.2.1.1 อุปกรณ์สำหรับสร้างชิ้นงาน คือ หน่อไม้แผ่นตากแห้ง, ลวดเส้นเล็ก, กาว ร้อนและกรรไกร

ภาพที่ 4.10 หน่อไม้แผ่นตากแห้ง วัสดุหลักสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน(ภาพโดยผู้จัดทำศิลป นิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.11 ลวดเส้นเอ็น ใช้ขึ้นโครงสร้างในการสร้างสรรค์ผลงาน(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ภาพที่ 4.12 กาวร้อนใช้ติดผลงานและกรรไกรใช้ตัดวัสดุเพื่อประกอบสร้างผลงาน(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ภาพที่ 4.13 ลวดอลูมิเนียม(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ภาพที่ 4.14 กระดาษขานอ้อย(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

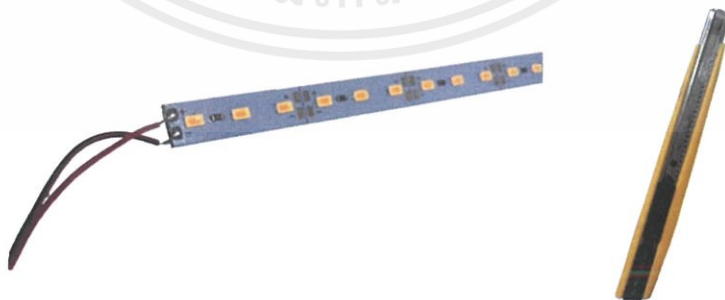
4.2.1.2 อุปกรณ์สำหรับฐานการติดตั้งผลงาน คือ Light box อะคริลิก, แผ่นอะคริลิกสีขาว, น้ำยาประสานอะคริลิก, ขวดโหล, ไฟ LED , สายไฟ, ฐานไม้, ตะกั่ว, บัดกรี, หัวแร้ง, ปลั๊กไฟ, คัตเตอร์, เทปกาวสองหน้าและรางสายไฟ

ภาพที่ 4.15 หัวแร้ง อแคปเตอร์ตัวผู้และตัวเมียขนาดเล็ก (ภาพจากสื่อออนไลน์, 2563)

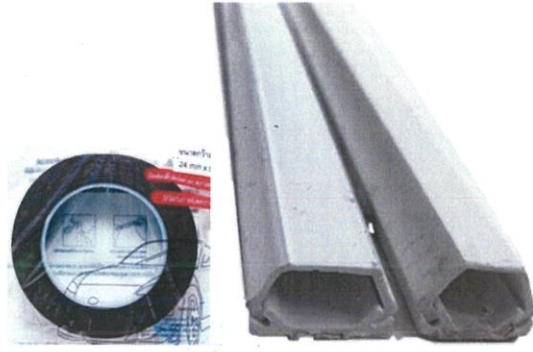

ภาพที่ 4.16 ตะกั่วและบัดกรี (ภาพจากสื่อออนไลน์, 2563)

ภาพที่ 4.17 ไฟ LEDแบบเส้นอลูมิเนียมและคัตเตอร์(ภาพ โดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.18 เทปกาวสองหน้าแบบหนาสีดำและรางซ่อนสายไฟ(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ภาพที่ 4.19 น้ำยาประสานอภิลิติกและแผ่นอภิลิติกสีขาว (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

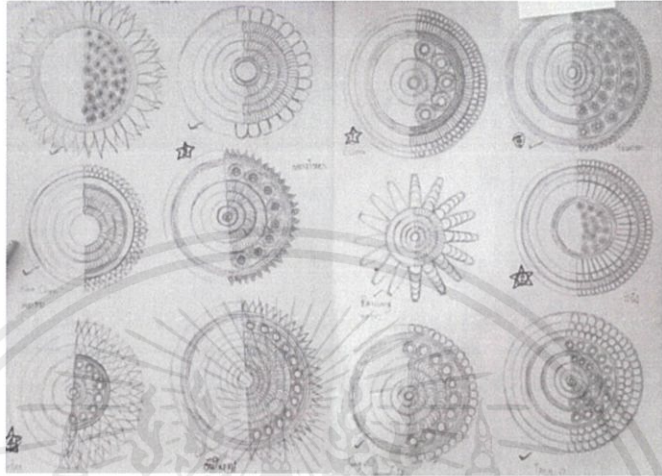
ภาพที่ 4.20 Light box ติดตั้งไป LED และครอบแก้วใส(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

4.2.2 กระบวนการทำงาน

กระบวนการทำงานของผลงานชุด“ลวดลายภูมิปัญญา” ในส่วนของตัวงานเป็นการหิบบ่มรูปแบบประคำเงินของบ้านโชค อำเภอกวนสินรินทร์มาสร้างผลงานโดยใช้วัสดุหน่อไม้ตากแห้งใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประกอบสร้าง ลวดลายส่วนใหญ่เลียนแบบมาจากดอกไม้ พืช และลักษณะรูปทรงของอุปกรณ์ปั้นใหม่ ข้าพเจ้านำหน่อไม้แผ่นตากแห้งมาตัดให้เป็นรูปทรงตามรูปแบบของส่วนประกอบที่ข้าพเจ้าเลือกใช้ เช่น กลีบดอกทรงตัว (U), ทรงกลม, เส้นเล็กตรง, เส้นเล็กเกลียว, ทรงสามเหลี่ยม และทรงกรวย เมื่อตัดส่วนประกอบครบแล้ว นำมาประกอบกันตามลวดลายที่กำหนดไว้

ภาพที่ 4.21 แบบร่างลวดลายประจำของผลงาน “ลวดลายภูมิปัญญา”(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

กระบวนการสร้างผลงานชุดนี้ ผลงานชิ้นที่ 1-6 ดังภาพ ข้าพเจ้าตัดหน่อไม้เป็นรูปทรงสามเหลี่ยม, วงกลมหลายขนาด, กลีบดอกทรงตัว (U) และเส้นตรงหมุนเกลียว จากนั้นนำมาประกอบกันตามแบบร่าง

ภาพที่ 4.22 ภาพตัวอย่างผลงาน รูปแบบ รูปทรง และลวดลายของผลงานที่สมบูรณ์ ผลงาน

“ลวดลายภูมิปัญญา”(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

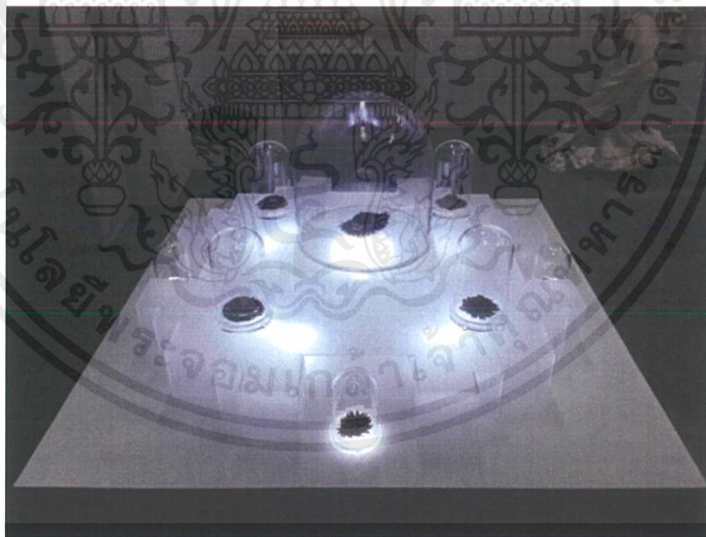
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้นที่ 1-6 ดังภาพ ข้างเข้าตัดหน่อไม้เป็นรูปทรงกรวย, วงกลม, กลีบดอกทรงตัว (U), เส้นตรงและเส้นตรงหมุนเกลียว จากนั้นนำมาประกอบกันตามแบบร่าง

ภาพที่ 4.23 ผลงาน“ลวดลายภูมิปัญญา”(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ขั้นตอนการทำงานการติดตั้งของผลงานชุดนี้ เป็นรูปแบบ(Lighting sculpture) ข้างเข้าใช้การติดตั้งแบบ Light box อะคิลิกไฟสีขาว ด้าน เพื่อเพิ่มความโดดเด่นของตัวงาน จัดวางบนฐานไม้สีเหลี่ยมจัตุรัสสีขาว Light box อะคิลิกมีรูปทรงแบบแปลนฐานศิลปะของปราสาทศิขรภูมิ มีตัวงานวางอยู่ข้างบนและครอบงานด้วยขวดโหลแก้วใสเพื่อ ให้ความรู้ถึงศาสนสถานและเพิ่มความหมายร่วมกับการติดตั้งผลงาน

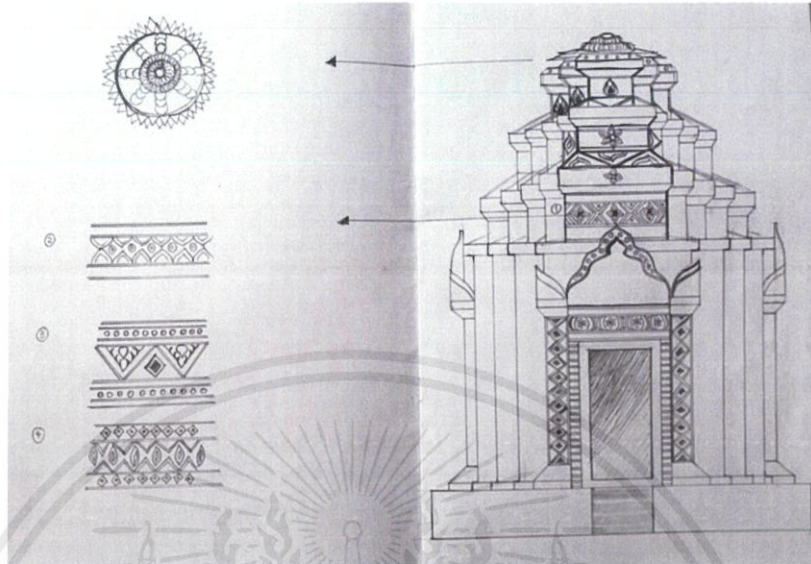

ภาพที่ 4.24 ผลงาน“ลวดลายภูมิปัญญา”(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ขั้นตอนการทำงานของผลงาน“ปราสาทประจำ” ในส่วนของตัวงานข้างเข้าหีบยี่มรูปทรงโครงสร้างหลักหลังสำคัญของสถาปัตยกรรมโบราณ ปราสาทศิขรภูมิอันเป็นศาสนสถานกับลวดลายต่างๆ ของลูกประคำเงินของชุมชนชาวเขมร นำเสนอเทคนิควิธีการสร้างลวดลายโบราณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบข้างเงิน โดยการยึดโครงสร้างหลักเป็นทรงปราสาทศิขรภูมิสอดแทรกลวดลายของลูกประคำ
ในแบบประยุกต์ ดังนี้

ภาพที่ 4.25 แบบร่างผลงาน“ปราสาทประคำ”(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

กระบวนการสร้างงานข้าพเจ้าขึ้น โครงสร้างปราสาทด้วยกระดาดชานน้อย แบ่งตัวปราสาท แยก
ออกเป็นสี่ชั้น ไม่รวมฐานศิลา รูปแบบชั้นแรกและฐานศิลาจะเป็นแบบที่ชั้นที่2-4 มีความโปร่ง
คล้ายกับรูปแบบประคำ แต่เป็นรูปทรงปราสาทรายละเอียดลวดลายจะนำลายของประคำมาใส่
ทั้งหมด มีทั้งลายประยุกต์และลายโบราณ ได้แก่ ลายระวิง, ลายดอกชีกดอกซ้อน, ลายกลีบบัว, ลาย
กรวยประกบ, ลายกรวยเปิด, ลายดอกพิกุลและลายวงกลม

ภาพประกอบขั้นตอนการตัดชานอ้อยและประกอบ โครงสร้างพร้อมติดหน่อไม้

ภาพที่ 4.26 กระดาดชานอ้อยประกอบเข้ามุม(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

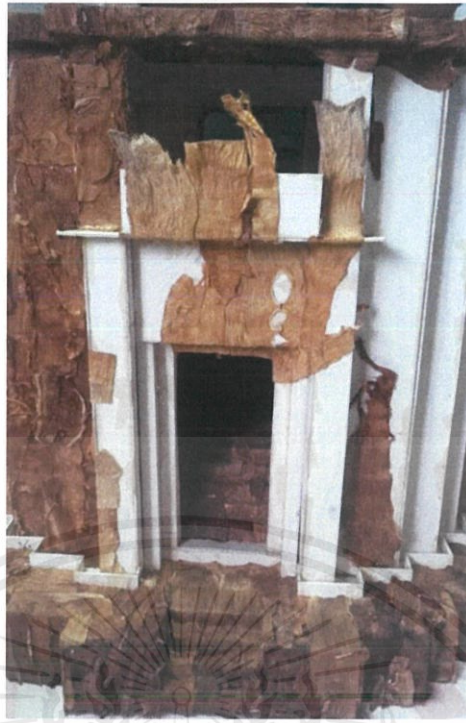

ภาพที่ 4.27 กระจาดชานอ้อยประกอบโครงสร้างชั้นแรกและฐานของมุมด้านข้าง(ภาพโดยผู้จัดทำ
ศิลปนิพนธ์, 2563)

ภาพที่ 4.28 กระจาดชานอ้อยประกอบโครงสร้างชั้นแรกและฐานด้านหลัง(ภาพโดยผู้จัดทำศิลป
นิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.29 กระดาชานอ้อยประกอบ โครงสร้างชั้นแรกและฐานด้านหน้าพร้อมติดหน่อไม้(ภาพ
โดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ภาพที่ 4.30 โครงสร้างชั้นแรกและฐานด้านหน้าพร้อมติดหน่อไม้(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์,
2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.31 โครงสร้างทุกชั้นและฐานด้านหน้า พร้อมติดหน่อไม้แบบไม้สมบูรณ์(ภาพโดยผู้จัดทำ ศิลปนิพนธ์, 2563)

ภาพที่ 4.32 ผลงานชั้น 2-4 พร้อมติดหน่อไม้และทวดลายแบบสมบูรณ์(ภาพ โดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ภาพที่ 4.33 ผลงานที่ประกอบสร้างโดยสมบูรณ์(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการทำงานการติดตั้งของผลงานนี้ เป็นรูปแบบ (Lighting sculpture) ติดตั้งไฟ LED สีเหลืองส้ม รอบๆ ฐานสี่เหลี่ยมคอกหมูทั้งสี่ด้าน

ภาพที่ 4.34 ผลงาน“ปราสาทประจำ”แบบติดตั้งโดยสมบูรณ์(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 5.1 ลายดอกบัวสามชั้น ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.7 เซนติเมตร (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ภาพที่ 5.2 ลายดอกทานตะวัน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 เซนติเมตร (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.3 ลายระวิง เป็นลายที่เลียนแบบรูปทรงของอุปกรณ์ทอผ้าในท้องถิ่น ลักษณะเป็นไขว่กันแบบทับซ้อนคล้ายดอกจันทน์ (*)ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 เซนติเมตร(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ภาพที่ 5.4 ลายตั้งโอ้ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.7 เซนติเมตร(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ภาพที่ 5.5 ลายดอกจอร์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 เซนติเมตร(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.6 ลายตั้ง โอ้3ชั้น ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.7 เซนติเมตร(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

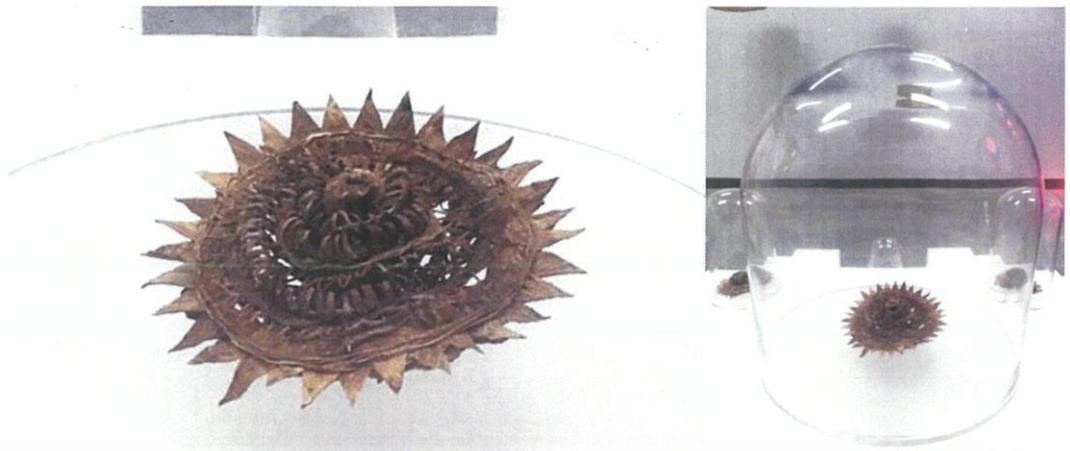

ภาพที่ 5.7 ลายรังผึ้ง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.7 เซนติเมตร(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ภาพที่ 5.8 ลายดอกมะลิ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 เซนติเมตร(ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

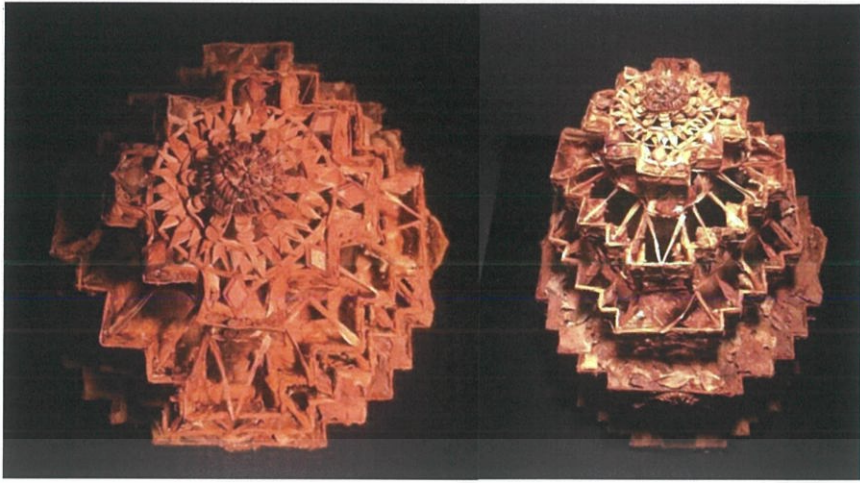
ภาพที่ 5.9 ลายดอกบัว เป็นรูปแบบลายแรกเริ่มของการทำเครื่องเงินลูกประจำ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 เซนติเมตร (ภาพ โดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

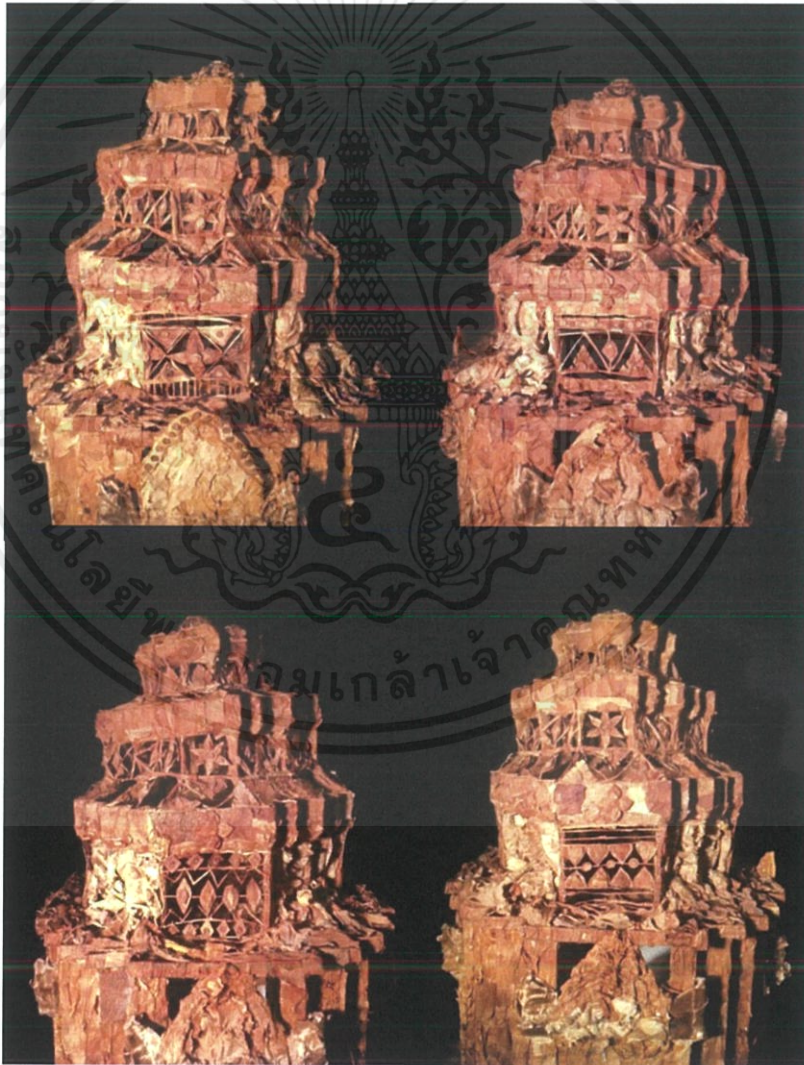
ภาพที่ 5.10 ผลงาน “ลวดลายภูมิปัญญา” โดยสมบูรณ์ (ภาพ โดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

ชื่อผลงาน	ลวดลายภูมิปัญญา
ปี	2563
เทคนิค	สื่อผสม
วัสดุ	หน่อไม้แผ่นตากแห้ง
ขนาด	สูง 95 ซม x กว้าง 110 ซม x ยาว 110 ซม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

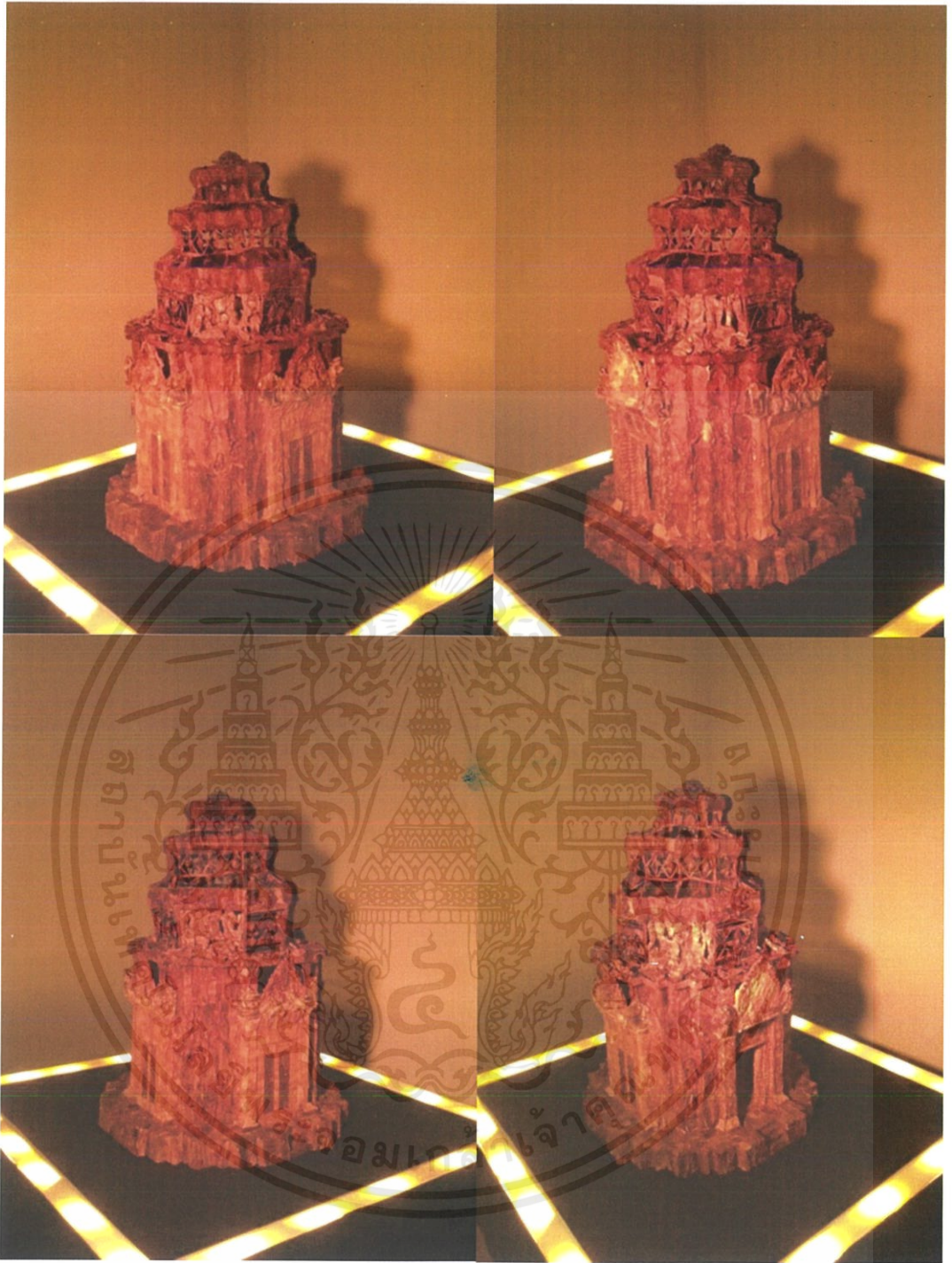

ภาพที่ 5.11 ภาพมุมมองบนของผลงาน “ลวดลายภูมิปัญญา” (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

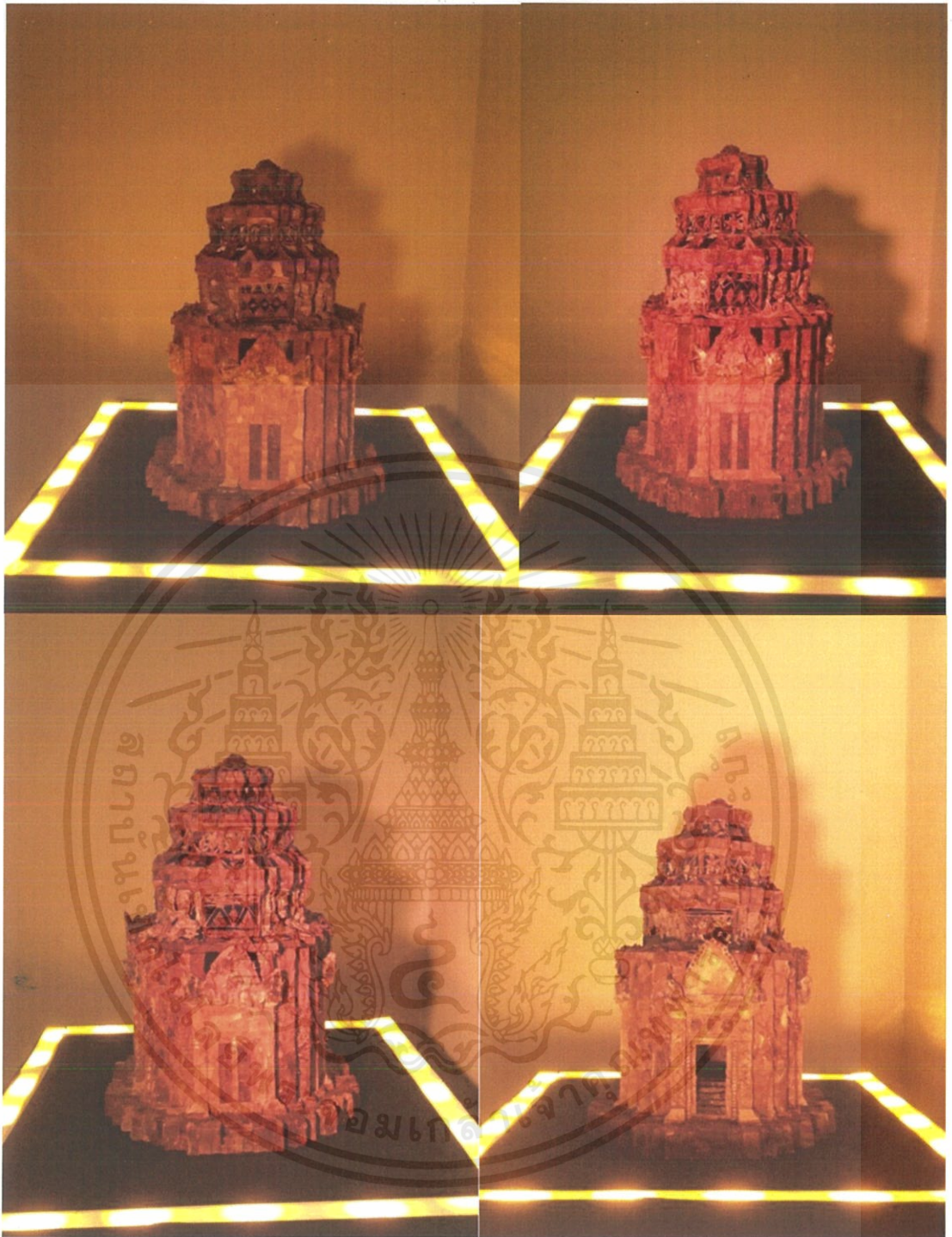
ภาพที่ 5.12 ภาพส่วนบนทั้งสี่ด้านของผลงาน “ลวดลายภูมิปัญญา” (ภาพโดยผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

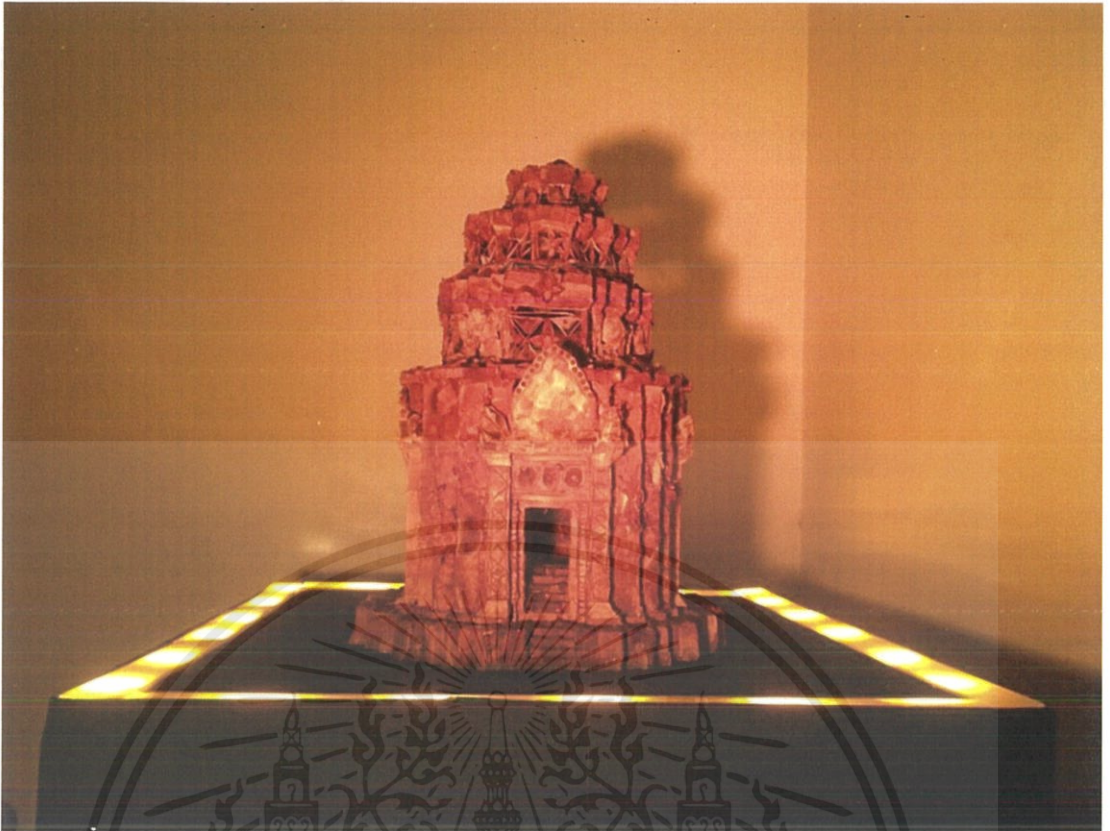
ภาพที่ 5.13 ภาพเต็มหลังทั้งสี่มุมด้านข้าง 45 องศา ของผลงาน “ลวดลายภูมิปัญญา” (ภาพโดย
ผู้จัดทำศิลปนิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.14 ภาพเต็มหลังด้านหน้าตรงทั้งสี่ด้าน ของผลงาน “ลวดลายภูมิปัญญา” (ภาพโดยผู้จัดทำ ศิลปนิพนธ์, 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.15 ภาพด้านหน้าประตูทางเข้าของผลงาน“ปราสาทประจำ”โดยสมบูรณ (ภาพโดยผู้จัดทำ ศิลปนิพนธ์, 2563)

ชื่อผลงาน	ปราสาทประจำ
ปี	2563
เทคนิค	ประติมากรรมหน่อไม้แผ่นตากแห้ง
วัสดุ	หน่อไม้แผ่นตากแห้ง
ขนาด	สูง 70 ซม x กว้าง 50 ซม x ยาว 50 ซม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการสร้างสรรค์

ศิลปะนิพนธ์ฉบับนี้เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเล่าวิถีชีวิตภูมิปัญญาชาวบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นและชัดเจน สื่อถึงความรุ่งเรืองที่ยิ่งใหญ่ของชาติพันธุ์ไทยเชื้อสายเขมรในอดีต ทั้งอาชีพ วัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ศิลปะ สถาปัตยกรรมโบราณ ที่ส่งผลมายัง ปัจจุบัน การสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ เกิดจากความสนใจในถิ่นกำเนิดของข้าพเจ้าและข้าพเจ้า ได้รับอิทธิพลมาจากวิถีชีวิตที่มีความเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านจากอดีตถึงปัจจุบัน ข้าพเจ้าจึงสืบค้น ศึกษาหาข้อมูลเพื่อการทำวิจัยจากการลงพื้นที่สอบถาม สัมภาษณ์ ลงพื้นที่ศึกษาสถานศึกษา พิพิธภัณฑสถาน และสื่อออนไลน์ ทบทวนเนื้อหาของประเด็นหลักอย่างละเอียดแล้ววางแผนการทำงาน ให้ครบถ้วน ก่อนลงมือปฏิบัติงาน เรียนรู้การทำงาน การขึ้นโครงสร้าง การติดตั้งงาน การแก้ปัญหา เพื่อการทำงานที่รวดเร็ว และกันความผิดพลาดจากการทำงานครั้งก่อน การสร้างสรรค์ผลงานในศิลปะนิพนธ์เล่มนี้ยังทำให้ข้าพเจ้าได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้และการลงมือปฏิบัติ ให้ตอบสนองกระบวนการคิดสร้างสรรค์ผลงานออกมาในรูปแบบงานประติมากรรมเพื่อสะท้อน แนวความคิดในงานอีกด้วย

ศิริรัตน์ ภาสุวรรณ

บรรณานุกรม

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุรินทร์. 2562. ปราสาทศีขรภูมิ. (วันที่ค้นข้อมูล : 31 สิงหาคม 2562)

TheTripPacker. 2556. ปราสาทศีขรภูมิ ทับหลังงาม นางอัปสราด่น มีให้เห็นแห่งเดียวในสยาม.[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.thetrippacker.com> (วันที่ค้นข้อมูล : 6 กันยายน 2562)

ป่วน เจียวทอง ให้สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2563. ศิริรัตน์ ภาสุวรรณ. ผู้สัมภาษณ์. ศิลปหัตถกรรม การทำเครื่องเงินลูกประคำและเครื่องประดับเงิน. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ฐานข้อมูลแหล่งโบราณคดีที่สำคัญในประเทศไทย. 2549. ปราสาทศีขรภูมิ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.sac.or.th> (วันที่ค้นข้อมูล : 1 พฤษภาคม 2563)

ฐานข้อมูลแหล่งโบราณคดีที่สำคัญในประเทศไทย. 2549. ปราสาทขอมในประเทศไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.sac.or.th> (วันที่ค้นข้อมูล : 1 พฤษภาคม 2563)

สุรียา คลังฤทธ. 2560. สวดลายและคำสอนในประเพณีเงินของจังหวัดสุรินทร์. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์(วันที่ค้นข้อมูล : 2 พฤษภาคม 2563)

ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ. 2561. ประเพณี เครื่องประดับเงินเลี้ยงชื่อแห่งเขวาสินรินทร์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.infocenter.git.or.th> (วันที่ค้นข้อมูล : 2 พฤษภาคม 2563)

นวพร แนวรงค์. 2560. เค้าเปรียบหนูเป็นอ.เฉลิมชัย 2 “อู๋ม-ปานพรรณ ยอดมณี”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.mgronline.com> (วันที่ค้นข้อมูล : 10 พฤษภาคม 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

thaipbs. 2560. ดาวเด่นเทศกาลศิลปะ Singapore Biennale "ปานพรรณ ยอดมณี" คว่ำรางวัลใหญ่ จากผลงาน *Aftermath*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.news.thaipbs.or.th> (วันที่ค้นข้อมูล : 10 พฤษภาคม 2563)

กรุงเทพธุรกิจ. 2560. ตัวตนบนทางฝัน ปานพรรณ ยอดมณี. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.bangkokbiznews.com> (วันที่ค้นข้อมูล : 10 พฤษภาคม 2563)

ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. 2561. ศิลปะร่วมสมัยจากกระบวนการจำลองวัตถุล้ำค่าแห่งประวัติศาสตร์ สยาม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.gqthailand.com> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 พฤษภาคม 2563)

Pinko. 2560. *Chiang Mai Art Spaces*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.fineartmagazineblog.wordpress.com> (วันที่ค้นข้อมูล : 18 พฤษภาคม 2563)

exhibition.contestwar. 2558. นิทรรศการ 'เรื่องเล่าบ้านบ้าน' 'เรื่องราวนาวิน'. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.exhibition.contestwar.com> (วันที่ค้นข้อมูล : 18 พฤษภาคม 2563)

bab18.bkkartbiennale. 2562. 2562++. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.bab18.bkkartbiennale.com> (วันที่ค้นข้อมูล : 10 มิถุนายน 2563)

en.wikipedia.org. 2563. *Light art*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.en.wikipedia.org/> (วันที่ค้นข้อมูล : 10 มิถุนายน 2563)

designboom. 2556. *toni kanwa hand carves 1000 needle-sized wooden sculptures*. [ออนไลน์].

เข้าถึงได้จาก : <http://www.designboom.com> (วันที่ค้นข้อมูล : 10 มิถุนายน 2563)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ-นามสกุล** นางสาวศิริรัตน์ ภาสุวรรณ์
- เกิด** 1 กรกฎาคม 2540
- ที่อยู่** บ้านเลขที่ 150 บ้านนาตัง หมู่ที่ 8 อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ 32000
- โทรศัพท์** 0970495871
- E-mail** i_car1997@hotmail.com
- การศึกษา** ชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านนาตังตระแบก(กาญจนูปถัมภ์)
ชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสุรวิทยาคาร จังหวัดสุรินทร์
มหาวิทยาลัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาศิลปกรรม เอกประติมากรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้